ОРГАН ЗА ПРОПАГАНДУ ПЛАНИНАРСТВА

ПУТНИК

БРОЈ 90
ПРОЛЕЋЕ 2015
БЕСПЛАТАН ПРИМЕРАК

ПУТНИК – Орган за пропаганду планинарства у Војводини
Број 90, Пролеће 2015, бесплатан електронски примерак
Издавач: Планинарски савез Војводине

Уредник: Владимир Банић

Редакција билтена: Миливој Ердељан, Александра Стојиљковић

Лектор: Лепа Радојевић (у овом броју на годишњем одмору)

Сарадници у овом броју:
ЗОРАН ЈАКОВЉЕВ: Хајла – Ђакин меморијал, Зимски успон на Лупоглав ..... МАРИЈАНА ДОКИЋ: Снежна Хајла ..... ДУШКО КОСЈЕР: Новогодишњи излет у Фрушку гору ..... БОРИВОЈЕ ВЕЉКОВИЋ: Новогодишњи излет у Фрушку гору, 15. Павласов меморијал на Фрушкој гори, Светом Сави у спомен, На врху Суве планине ..... БОРИСЛАВ СТЕВАНОВИЋ: Прва жена на Мон Блану, Час историје – Пролеће 1975, Дом на Венцу, Вести из оријентиринга ..... ЈЕЛЕНА ПОПРЖЕН: Писмо из Канаде – Тајно место, Планине и планинари ..... ВЛАДИМИР БАНИЋ: Планинарски дом Козарица, Прво коло војвођанске трекинг лиге ..... ЗОРАН ВУКМАНОВ: На највишем врху Мађарске ..... ЗВОНКО ЂАИЋ: Путопис из Аустралије ..... ЖЕЉКО ДУЛИЋ: Бјеласица 2014 ..... ЕДИН ОПРАШИЋ: Зимски успон на Лупоглав ..... МИРОСЛАВ ЛАЛИЋ: 20 осмомартовски сусрет планинара ..... СТАНИСЛАВ АЛТКОРН: СНБ лајф ..... МИЛИВОЈ ЕРДЕЉАН: Годишња скупштина ПС Војводине

Мејл адреса за слање текстова: gorstaci.indjija@gmail.com

Текст и фотографије:
ЗОРАН ЈАКОВЉЕВ
Сремски Карловци

ИЗ МУШКОГ УГЛА

ХАЈЛА – ЂАКИН МЕМОРИЈАЛ 2015.

Здраво свима! Ово је мој први чланак који пишем за неки од планинарских часописа, те се надам да ће вам бити интересантан за читање. Мене много инспиришу текстови о планинарењу и извештаји са планинарских акција (које читам нарочито када се спремам да кренем на Планину на којој до тада нисам био), па сам одлучио и ја да се окушам у овом формату.

Успешно је завршена још једна планинарска акција. Овог пута у Црној Гори. Четворица чланова ПСД "Стражилово" из Сремских Карловаца: два Бранислава (Буројевић и Срдић), Един Опрашић и ја (Зоран Јаковљев) – учествовали смо на традицијалној планинарској акцији "Зимски успон на Хајлу (2403м) – 18. Ђакин меморијал" у организацији Планинарског и Ски клуба Хајла из Рожаја, а уз техничку подршку Сноуборд клуба Џамп и под покровитељством општине Рожаје. Прикључили смо се екипама ПК "Балкан" из Београда и ПСД "Сириг" из истоименог места. Наши водичи су били Бранко Дикић из Балкана и Никола Бобић, председник сиришког клуба. На акцији је учествовало више од 200 планинара, како су навели организатори.

Елем, да кренемо редом...

Четвртак, 08. јануар

Паковање ранца је завршено и спреман сам да кренем пут Црне Горе. Врећа за спавање, подлошка, камашне, штапови, капа, рукавице, пресвлака, храна и још свашта нешто ситно успело је да се смести у ранац запремине 60 литара или накачи на њега. Задовољан сам јер ми се чини да сам овог пута понео оптималну количину хране и гардеробе за вишедневне изазове на планини. Око 23.15 х стижем на зборно место - паркинг у Скерлићевој код Храма Светог Саве. План је да један од два комбија која су кренула из Сирига дође по београдску екипу, док је други покупио Новосађане и Карловчане, који су ми понели дерезе и цепин, а које никада пре тога нисам користио. Видим неколико људи који пакују опрему у комби. Упознајемо се. Наш водич Бранко, Никола, Мира, Синиша, Слађа... Пристиже и Биља, и када препозна Миру, обе покушавају да се сете на којој планини су се већ раније упознале. Коначно, Биља узвикује – Аконкагва! Схватам да већина екипе има завидно искуство и да су многи били на Хималајима, Андима, Алпима или на већ некој другој озбиљној планинарској експедицији. Гутам „кнедлу" и мислим у себи – где сам ја пошао? Није да сам неискусан, бавим се планинарством дуги низ година, имам доста попетих врхова, Хајлу сам већ попео лети, али зими је потпуно другачије и много захтевније. Споменућу и то да никада раније нисам користио цепин и дерезе. Мој једини зимски успон био је пењање на Соколов камен (Сува планина) пре доста времена, и то без планинарске опреме. Тада су ми ципеле пропустиле у дубоком снегу, ногавице на сомотарама заледиле, а ветар нас је шибао немилосрдно и нисам био сигуран да ћу се читав вратити у Доњу Студену. То искуство, пролећни успон на Мусалу, као и стотине километара гацања по фрушкогорским снеговима, уливало ми је наду да се нећу обрукати пред овим људима.

Крећемо. Код ФМП-а купимо Жаклину и настављамо пут ибарском магистралом. На Руднику нас чека први комби који није свраћао до Београда. Ту правимо паузу за кафу. Поздрављам моје Стражиловце високогорце, старог друга и колегу Владу Бобића и упознајем још неколико Сирижана. Ту су били још Горан, Санди, Вуле, Жељка и Мирјана. Домаћа кафа и ракија ми јако пријају, а додатно наручујем лепињу са кајмаком да понесем. Следећу паузу смо направили у Новом Пазару. Тамо смо јели, шта друго, него мантије и ћевапе.

Петак, 09. јануар

У Рожаје (1000мнв) стижемо раном зором. Пијемо кафу у хотелу Алди и качимо се на вај-фај мрежу. Срдић нас чекира на Фејсу како би наши другари који нису пошли са нама знали да смо стигли на одредиште. Око пола осам одлазимо до истоимене продавнице чије је радно време од седам. Алди је, чини се, један од имућнијих рожајаца. Закључано је и схватамо да ће отворити вероватно око девет. Враћамо се у хотел, па касније опет до истоимене продавнице. Купујемо лименке пива, а љубазне продавачице

наш чашћавају чоколадним бананицама јер смо одбили неки ситан кусур. Препакујемо се, комплетирамо опрему и крећемо пешке ка катунима Банџов (1460мнв), док је један део опреме требало да нам пребаце домаћини камионом, чувеним пинцгауером. Температура је око нуле, пут утабан, а смрче прекривене снегом. Пратимо долину Ибра и уживамо у зимској идили. Никола ипак одлучује да крене до Банџова комбијем и у неком моменту нас обилази, а неки од нас му убацујемо своје ранчеве. Недуго затим, схватамо да Никола има великих проблема да прође залеђене серпентине и након пола сата гурања комбија одустајемо, и Никола се враћа. Део опреме нам је ипак превезено пинцем. Стижемо до Банџова после неких два сата хода и смештамо се у удобну брвнару са приземљем и спратом. Одушеваљам се сазнањем да нећемо спавати на поду и да брванара није неки распали катун, већ сасвим пристојан планински дом који располаже креветима, столовима и столицама, пећком бубњаром, струјом, електичним радијатором и пољским тоалетом. Чесма са изворском водом је одмах до објекта. Какав луксуз! Нас петорица се смештамо у једну од две собе на спрату, а велику просторију остављамо остатку дружине.

Убрзо пристиже наш љубазни домаћин Феко да провери да ли смо се сместили и да ли је све у реду. Остатак дана проводимо дружећи се и испијајући пиво. Предвече одлазимо до централног објекта у Банџову, новоотвореног објекта који се зове Дом Културе Дермандо. Унутра је топло и задимљено. Музика је гласна. Све је у еко-етно амбијенту, а у средини је велико огњиште. Гужва је толика да једино можемо да станемо за малим шанком у углу кафане, тј. дома културе. После неколико малих никшићких враћамо се у нашу брвнару где настављамо дружење. Пут је био потпуно залеђен. Адреналин расте, и једва чекамо сутрашњи успон. Забрињава ме временска прогноза коју сам гледао на www.mountain-forecast.com. За суботу је било најављено топло време, максимална температура око 6 степени у плусу, киша, облачно, а на самом врху око нуле уз јак ветар. На то нисмо могли да утичемо.

Субота, 10. јануар

„Каменко је рекʻо: биће кишни дан, свратили смо код стрика и позајмили кишобран“. Ујутро нас није изненадила слаба киша, облачност и топлина која је полако отапала дубоки снег. Цела екипа је била добро расположена и спремна за успон на врх. Адреналин је растао из минута у минут. Доручак, паковање, комплетирање опреме... стандардна процедура. Приликом спремања видимо да до брвнаре у којој смо смештени долазе другари из Алпинистичке секције Нови Сад. Имаћемо дивно друштво – Жељко, Јасна, Милица, Маријана и Михајло. Крећемо на успон нешто након 8х. У стазу улазимо након неких 200 планинара (око 100 планинара је било у смештено у новом дому – Гропе, 1950 мнв), које смо пустили да је добро упрте. Ту је било планинара из целог региона, а било је и неколико Немаца. Нисмо имали намеру да идемо последњи, али смо изгледа мало каснили на старту.

Почиње стрми успон кроз смрекову шуму. Веома брзо престижемо планинаре који се крећу спорије. Сви су весели, неки чак и пуштају гласну музику. Има нас много. На стази је велика гужва и колона се креће споро. Планинари су збијени један иза другог и све ово више подсећа на сцене из филма „Игмански марш“ како неко рече. Након нешто мање од сата излазимо из шуме у полуотворене терене са јелкама, а снег је све дубљи. Магла је велика и немамо никакав поглед. Иако временски услови нису за похвалу, стижемо до дома Гропе након, чини ми се, сат и по времена. Ветар се знатно појачао када смо стигли до дома. Правимо паузу на дому, окрепљујемо се домаћим чајем, слаткишима и другим текућинама различитог географског и хемијског порекла. Након те паузе, уследило је оно најзанимљивије. Због тога смо сви овде. Успон на Хајлу, највиши врх истоимене планине.

Терен постаје све стмији, а снег све дубљи. Ветар се појачава из минута у минут, а киша и снег се претварају у оштре, ситне комаде леда. Приближавамо се седлу пробијајући се кроз завејане борове кривуље, што у појединим моментима веома отежава кретање по стази. Размишљам о томе како ли је било водичима који су пртили стазу. Сигурно су улагали надљудске напоре не би ли створили стазу. Већ тада наилазимо на планинаре који су на седлу одустали од даљег успона и враћају се доле лагано, културно нам уступајући место на упртој стази. Стижемо до седла, окрепљујемо се на кратко, а расположење у нашој групи расте упркос погоршавању услова. Шибање леда по лицу уопште није пријатно, али упркос томе не посустајемо. Излазимо на гребен Хајле. Велика је гужва. Удари ветра су

толико јаки, да је практично немогуће ходати по неколико секунди. У тим моментима сам морао да чучнем и придржим се за стену. Све време се мимоилазимо са планинарима који одустају или су били на челу колоне и враћају се са врха, један по један. Када смо дошли до леденог теснаца на којем је било фиксирано уже, домаћини нас упозоравају да је јако клизаво и препоручују повратак планинарима са лошијом опремом. Примећујем да су моји стражиловци већ прегазили тај део и сада су сигурно већ близу врха. Мени је било потребно неколико минута да скинем цепин са ранца, вежем га за опасач на ранцу и закачим штапове, како их не би изгубио. Иза мене више није било планинара који су одлучили да се пењу даље. Семир, један од водича и наш драги домаћин, пружа ми малу помоћ пријатеља, и скраћује ми прусик да се не саплетем о њега. Настављам даље и излазим безбедно из теснаца. Након пар минута се мимоилазим са мојим стражиловцима који се већ враћају са врха. Одлучили су да се не задржавају дуго горе због екстремних услова. Недуго затим, излазим на врх. Срећан сам. Немам појма колико има сати, нити ми пада на памет да погледам на сат. Ту су Београђани, Новосађани, Сирижани, Которани... тешко је препознати људе јер већина носи фантомске и скијашке наочаре. Шире се клупске заставе. Сви су добро расположени. Кратка фото пауза и хајд'мо назад. Треба се сада спустити по тој мећави.

Крећем се споро, није ми баш све потаман, осећам благе грчеве у ногама, али екипа око мене ми даје осећај сигурности. Ту су били искусни планинари, са освојеним много опаснијим врховима у својим биографијама. Када смо се спустили са гребена и кренули ка седлу, Жељко скида скије са ранца и почиње да турнује – ако се тако каже. Како је њему добро, помислим у себи. Олуја се малтене потпуно смирила и облаци су кренули да се разилазе. Отвара се поглед ка северу. Стаза којом смо се пењали, сада је потпуно залеђена и изузетно клизава. Од тог места па до дома Гропе, оклизнуо сам се и падао, углавном на дупе, чини ми се десетак пута. На моју срећу, нисам се повредио, нити су падови имали значајније последице. Практично је било немогуће отићи далеко јер је снег поред упрте стазе био дубок и влажан. За те падове кривим нове ципеле, и псујем Вибрам технологију за ђонове. Након неколико падова желим да монтирам дерезе, али ми Денис из Новог Пазара говори да је дом близу и да за то нема потребе. Послушао сам га. Поред мене су чланови Алпинистичке секције Нови Сад и нико од њих нема накачене дерезе на ципелама, што ми даје додатно самопоуздање. Коначно стижемо до дома Гропе, где нас чека 'ладно пиво и топли пасуљ са кобасицом. Пасуљ је био љуткаст и невероватно укусан! Сви смо мокри до голе коже. У дому је стравична гужва. Толико ранчева и гардеробе је било набацано на улазу у салу, да ми је требало 15 минута да пронађем ранац када смо кретали доле. Већ сам био у очају.

Спуштање кроз шуму је прошло рутински. Када смо стигли до Банцова већ је пао мрак и сви су били ту. Шта је уследило након тога, као и размењена количина љубави и другарства, не може се речима описати. Сви заједно смо отишли у Дом Културе, где је било најављено вечерње дружење и прослављање успешног успона и силаска. Када смо стигли у дом, није било струје, али су убрзо вредни домаћини успоставили напајање електричном енергијом. Морам да похвалим сјајне домаћине на изузетном гостопримству, којима смо се одужили приредивши им шаролик културно уметнички програм. Наша ношња је била планинарска опрема, а поједини планинари су играли коло у цокулама. Журка је трајала до касно у ноћ, а у једном моменту је нестало пива, што није представљало проблем домаћинима јер су тако добро организовани успели да обезбеде нове количине хмељног напитка после кратког времена.

Недеља, 11. јануар

У недељу је освануло сунчано јутро и тек сада смо могли да уживамо у Драмадолу и другим врховима Хајле. Део тима се спустио пешке, а већина нас у приколици пинцгауера. То је била посебна авантура. Након препакивања опреме у комбије, крећемо пут Србије. Пауза у Новом Пазару и ћевапи, који су нам свима пријали у моменту, мада су неки од нас имали озбиљне последице касније. На крају, најбитније је да смо се сви вратили својим кућама здрави и читави. Ово је за мене било једно од најлепших планинарских искустава, нарочито због тако доброг и веселог друштва.

До следеће авантуре,

Планинарски поздрав – Хауг ;)

Текст и Фото:
МАРИЈАНА ДОКИЋ

ИЗ ЖЕНСКОГ УГЛА
СНЕЖНА ХАЈЛА

Пет насмејаних лица у једном мало већем ауту у петак у пола десет запутило се пут Рожаја. Кренули смо на меморијални успон на Хајлу који се организује у знак сећања на Сафета Мавриђа Ћаку алпинисту из Новог Пазара који је трагично страдао на Хајли 6. јануара 1997. године. Уз пут препричавамо свако своје доживљаје са претходних посета Хајли лепотици и већ по томе што су тотално различити очекујемо да и ова заједничка авантура буде посебна. По препоруци домаћина крећемо аутом до Банџова и већ на првом километру почиње снежна авантура. Пут јесте добар, снег фино утабан а рупе велике и пуне воде па проверавамо дубину да не би ауто остао у њој. Полако али сигурно савладавамо километар по километар, окуку по окуку са само једним ланцем све до последње серпентине где пуштамо возача да сам са стварима оде напред кроз повећу рупу а нас четворо ћемо полако пешке. Кад смо стигли до дома видимо да су сви који су раније пристигли већ спремни за покрет и колона се полако формира. Срдачни поздрави са домаћинима, весеље што срећемо драге нам људе из Карловаца, Београда и радујемо се што ћемо заједно уживати наредна два дана. Брзо се пресвлачимо и крећемо за колоном која је већ одмакла. Кроз шуму лаганим успоном идемо према дому Гропе на 1900 мнв. Михајло, Милица, Јасна и ја пешке а Жељко лагано поред нас на турно скијама. На изласку из шуме стижемо колону и прикључујемо се Карловчанима и тако заједно стижемо до дома. Кратак предах и опет поздрављање добродошлица од домаћина и гостију који су ту ноћили, чоколадица и суво воће за енергију и крећемо даље. Снег је мало дубљи, пртина уска и на местима пропада. Снег је влажан, понегде и преко пола метра, пропадамо, боримо се са клекама а ветар који све јаче дува само нас додатно мучи. Снег почиње да пада а јаки налети ветра обарају. До седла смо променили већ мокре рукавице, додали по још један термални слој испод јакне, навукли капуљаче и ногу пред ногу у колони напредујемо даље. На гребену је ветар на моменте толико јак да морамо стати, сагнути главу и чекати да налет прође. Доста људи одустаје, што добровољно што по одлуци организатора и полако се враћају. Ми смо опремљени и спремни за ове услове, тренирамо и желимо напред. Гужва се ствара јер се сада већ почињемо мимоилазити са људима који се враћају са врха. На деловима стазе по стени је доста клизаво, на једном месту је постављено и фиксно уже. Ветар не посустаје, а ни ми, па тако коначно стижемо на врх. Камен са 2403 мнв је у снегу, кутија очишћена а ми уморни али задовољни спремамо се за брзинско сликање. Један по један полако се окрећемо и почиње силазак. Ветар као да мало слаби, или је то само осећај кад смо му окренули леђа па не осетимо јаке ударе по лицу. Силазак је тежи и напорнији од успона. Влажан снег, клизава стена. Већ уморна колена једва издржавају пропадање. Ветар се смирио а облак мало подигао па макар уживамо у погледу на долину. Сада смо већ близу дома и можемо мало одахнути јер је најгоре прошло. Пауза у дому уз пасуљ, мало смо се згрејали и крећемо даље. Лаганим темпом, кроз шуму пратећи стазу којом смо се ујутру пењали стижемо до Банџова. Е сад смо заиста успели и можемо се опустити. Уз добру храну и дивне људе уживамо у топлом. Дуга и мирна ноћ и буђење уз сунце и плаво небо. Диван дан за повратак кући уз обилазак манастира Ђурђеви Ступови код Новог Пазара.

Према речима организатора похода Февзије Куртагића меморијал је окупио око 300 учесника, а на сам врх се попео 191. Задовољство је било бити део ове приче.

Текст и Фото:
ДУШКО КОСЈЕР и БОРИВОЈЕ ВЕЉКОВИЋ

НОВОГОДИШЊИ ИЗЛЕТ У ФРУШКУ ГОРУ

Кренули смо у петак 02. јанара 2015. године у 08:20 часова аутобусом бр. 78 са приградске аутобуске станице за Беочин село до Раковца.
Придруживали су нам се учесници на успутним станицама код новосадске лутрије, Футошке пијаце и моста Слободе.
Прохладно јутро, Снег на стази био је дубок десетак сантиметара. Пешачили смо трасом: Раковац – Кестен – Плана – Змајевац – Краљева столица – Поповица.
Дужина стазе била је око 16,5 км, а висинска разлика успона око 500 м. Од Раковца до седла изнад
Манастира Раковац ходали смо по траговима претходних излетника. Од седла до каменолома Раковац
први смо газили по снегу. Био је то изванредан доживљај. Због тога и дружења у планини ова група ентузијаста се упутила ка гребену Свете Фрушке горе.

Код планинарског дома на Змајевцу група од 12 планинара из Новог Сада увећала се за 15 планинара из Зрењанина.
Већи део групе са водичем Цветином Ристановић и Стојанком Вуков наставили су без паузе ка Поповици.
Они су одмах по доласку на Поповицу наставили БУС-ом ка Новом Саду.
Мањи део групе са водичима Душком Косјером и Боривојем Вељковићем, направио је паузу у планинарском дому. Окрепили су се уз врућ чај и одморили за други део пешачења.
Планинари удружења „Брегић“ и КП „Зрењанин“ из Зрењанина управо су кретали из Дома. После паузе на Змајевцу пешачили смо лагано, заједно са Зрењанинцима од Краљеве столице до Поповице.

Ускоро ће Божић. Планинари одламају гранчице фрушкогорског храста, да понесу кући за Бадњи дан.
Приближавамо се Централном планинарском дому „Пензионер“ на Поповици. Чује се граја и звук агрегата. Наше претпоставке да ски-лифт ради убрзо су се обистиниле. На стази смо видели Миливоја Настасића и сарадника из новосадског „Железничара“ у друштву Мише Николића из ПД „Вилина водица“ из Буковца. Скијали су.
Они су низ падину поставили породични ски-лифт дужине око 100 метара. Поред њих на стази деца са санкама и скијама уживали су у зимским чаролијама. На крају стазе фиксирали су заштитну мрежу да деца са санкама и скијаши почетници не излете на пут.
Повратак у Нови Сад уследио је у различитим терминима поласка приградског БУС-а ГСП са Поповице.
Сви учесници првог овогодишњег пешачења били су адекватно опремљени за целодневно пешачење у зимским условима.

Текст: БОРИВОЈЕ ВЕЉКОВИЋ
Фото: ДУШКО КОСЈЕР

15. ПАВЛАСОВ МЕМОРИЈАЛ

Ова планинарска акција је у календару акција Планинарског савеза Војводине и календару традиционалних акција Планинарског савеза Србије.

Одржана је 17. јануара 2015. године на Фрушкој гори. Стаза је трасирана преко три највиша врха Фрушке горе: Црвени чот, Павласов чот и Исин чот. Др. Игњат Павлас био је оснивач првог планинарског друштва у Војводини. Давне 1924. године у Новом Саду регистровано је Планинарско друштво „Фрушка гора“.
Организатор Меморијала је СУ ПСД „Поштар“ Нови Сад уз помоћ и подршку Планинарског савеза Војводине. Старт пешачења био је код манастира Беочин. Ту су се окупили учесници из планинарских друштава и клубова: „Лессон“ Бечеј, „Маглеш“ Ваљево, „Сириг“ Сириг, „Стражилово“ Сремски Карловци, „Др. Лаза Марковић“ Ириг, „Спартак“ Суботица, „ПТТ“ Београд, „Балкан“ Београд, „Копаоник“ Београд,
„Железничар“ Београд, „Победа“ Београд, „Др. Радивој Симоновић“ Сомбор, „Целтис“ Сомбор, „Зрењанин“ Зрењанин, „Железничар“ Шид - Адашевци, „Железничар“ Нови Сад, „Нафташ“ Нови Сад, „ГСП“ Нови Сад, „Поштар“ Нови Сад.
У успону на три највиша врха Фрушке горе учествовао је велики број љубитеља рекреације у природи, не планинара из грађанства Новог Сада и околине.
Учеснике је поздравио и на пешачење повео професор др. Милан Бреберина. На његову иницијативу је безимени врх, други по висини на Фрушкој гори именован у Павласов чот. Техничке детаље о именовању безименог врха на Фрушкој гори у Павчласов чот израдио је Јан Отто. Нови топоним објављен је на географским-топографским картама Фрушке горе у издању „Геокарте“ Београд.
Ходали су од манастира поред Расадника маратонском стазом ка Осовљу. Кратка пауза и наставили су успон ка највишем врху Фрушке горе, Црвени чот (539м). Снимци за успомену. Следећа тачка је највиши врх Фрушке горе Црвени чот (539м). Циљ је на Павласовом чоту (531м). На Павласовом чоту присутнима су се обратили: Исо Планић председник Планинарског савеза Војводине и начелник за акције Планинарског савеза Србије, Илија Петровић професор у пензији и на крају Јан Отто аутор решења спомен обележја и координатор у изградњи пирамиде на Павласовом чоту. Отто је доајен планинарства и едукатор многих генерација планинара у Новом Саду. За ову прилику он је о спомен обележју израдио пано са фотографијама, цртежима и записом који је на стаблу поред пирамиде био презентован посетиоцима. Положен је букет цвећа и упаљена свећа за покој душе др. Игњату Павласу.

Водичи на стази били су: Др. Милан Бреберина, Цветин Ристановић, Душко Косјер и Горан Ђуричић.
На циљу успона код споменика Игњату Павласу водичи су избројали 220 учесника из 19 спортских удружења, планинара и грађанства. Поред учесника који су пешачили од манастира Беочин акцији присуствовали су и они који су до Павласовог чота стигли сопственим превозом.
После официјелног дела наставили су пешачење гребеном Фрушке горе ка Исином чоту (522м). Наставили смо ка ПТТ одмаралишту на Бранковцу и продужили низ падину ка старту до манастира Беочин и Беочин села.
У току акције временски услови били су им наклоњени. Није падала киша. Стаза је местимично била расквашена углавном сува. Прохладни дан и весео дух учесника учинили су да стазу препешаче за око шест часова хода са паузама. Завршили су у Беочин селу.
Дужина стазе била је око 18 км, а висинска разлика успона око 500м.

Текст и Фото:
БОРИВОЈЕ ВЕЉКОВИЋ

СВЕТОМ САВИ У СПОМЕН

У суботу 24. јануара 2015. године одржан је 25. Светосавски излет на Фрушкој гори. У јутарњим часовима аутобусом ГСП из Новог Сада или сопственим превозом дошли су у Сремске Карловце (90м) планинари из Инђије, Суботице, Новог Сада и Београда. На тргу код чесме „Четири лава“ окупила се група од 35 учесника. Организатор излета у спомен на Светога Саву су чланови ПСД „Поштар“ из Новог Сада. Присутне је поздравио Давор Зеленика Свечаном песмом - Светосавском химном коју је Давор повео у центру Сремских Карловаца пратили су сви учесници. Присутни мештани са одобравањем су испратили групу планинара који чувају традицију на српског светитеља Саву. На пешачење дуго 25 км учеснике су повели Цветин Ристановић и Давор Зеленика. Водичи на зачељу колоне били су Боривоје Вељковић и др. Милан Бреберина. Водичи за везу у колони били су Маријана Докић и Горан Ђуричић.

На изласку из Сремских Карловаца у колони је ходало 43 учесника. У колони су пешачили Чланови из 10 планинарских друштава и грађанства. Мања група се придружила главној на успону ка Черату.

Јутро је освануло са кишом. Стаза је расквашена, блатњава. Излетници су неустрашиви. Планинари су адекватно опремљени за пешачење и боравак у планини по кишовитом дану. Традиција је настављена. Прва пауза направљена је у планинарском дому „Стражилово“ (284м) на Черату. Домаћин у дому Жељко послужио је госте топлим чајем, кафом и пивом. Пауза је добро дошла за доручак после првог часа пешачења. Већина се определила да остане у Дому и касније крене краћим стазама ка Буковцу и назад у Сремске Карловце.

Око 11 часова из Дома настављамо даље ка Поповици преко Масне ћупе, ТВ торња код НОРЦЕВ-а, Иришког венца и Краљеве столице. Десеторо најупорнијих наставило је дужом Стазом преко Свете Фрушке горе до планираног циља. Пратимо деоницу Црне стазе број 4 од „Стражилова“ преко коте Авала (315м) и Селишта до коте Дирек (321м) изнад Буковца.

Око 12 часова стигли смо на Масну ћупу. Киша непрестано пада. Следећи сат хода провели смо на деоници до Астала (Столови - 473м) где се наша траса уклапа у део Зелене стазе број 6 која је трасирана од Парагова преко Главице и Столова до ТВ торња (516м) – НОРЦЕВ-а.

Овде на Асталу киша се претворила у ситне оштре пахуље. Изашли смо на гребен и асфалтним путем кренули ка ТВ торњу и иришком венцу. Магла је све гушћа. Пахуље су све веће. Код торња се не види даље од десетак метара. Пролазимо поред ТВ торња. Назиру се контуре првих десетак метара висине стуба у подножју. Остатак се губи у магли. Ветар појачано дува. Хладно је. Пролазимо поред споменика на Иришком венцу (509м). Невидимо га у магли. Око 13 часова на превоју Иришки венац (451м) испијамо чај. Настављамо преко Краљеве столице (506м) до Поповице где стижемо око 15:30 часова. Одморило смо у планинарском дому „Железничар“ (302м).

Хвала учесницима што настављају традицију да се не заборави спомен на Светог Саву.

Припремио:
БОРИСЛАВ СТЕВАНОВИЋ

Из историје планинарства

ПРВА ЖЕНА НА МОН БЛАНУ

1786 године попели су се 8. августа Жак Балмат из Шамонија и лекар Мишел Пакар на највиши врх Европе. Балмат је због тога успеха добио титулу племића. По овоме се види како је тај подухват у оно време сматран херојским успехом. Следећег лета повео је Балмат женевског природњака Хорака де Сошура на врх. Иза ових успона долази опет период када људска нога није крочила на Мон Блан. За време француске револуције и за наполеонових ратова није се мислило о алпинизму. За протеклих четрдесетак година забележено је свега десет успона.

У доба револуције родила се у Дижону 1794. године, Хенријет Д Анжевил, прва велика планинарка, жена велике енергије и широких погледа. Њени родитељи се ускоро пресељевају у Женеву па се тако још у раној младости код ње испољава жеља за одласке у планине и надасве да се попне на највиши врх старог континента. Та јој се жеља остварила у 44. години живота. У то време није се посебно припремало, односно тренирало за успоне, како би се лакше стигло до жељеног врха. Све што је Хенријета постигла, постигла је њена снажна воља. Она је 1838 г. дошла у Шамони са намером да се попне на Мон Блан. Много је трпела критике тадашњих савременика када се сазнало за њене намере. Тада је свако брдо имало тајанствени нимбус духова, демона и других мистичних сила. У Шамони се у то време радо долазило, али ту се и остајало, јер врховима су се сви дивили одоздо. Нечудимо се, јер и данас, налазимо такве планинаре! Оно што је Хенријет замислила да спроведе, изгледало је тада необично и велико - готово недостижно. Она је саставила експедицију од 12 водича под вођством Кота. Опрему, коју је за себе дала сашити, замислила је сама, како јој се чинило најпрактичније. Хране су за сваки случај понели врло много. Између осталог спомињу се два овнова бута, 24 пилета,18 боца вина бордо и буренце обичног вина.

Одлазак из Шамонија био је велика сензација. Хенријета је била посебног расположења а на ту њену ведрост није утицао ни пређашни дан када је саставила тестамент. Водичи су је морали често успоравати, заустављати, јер је ишла веома брзо. Преноћили су код пећине Гранд Миле. Ноћу су се рушиле лавине. Чињеница, да се налази високо међу брдима, снажно је деловала на Хенријету. Како је било веома хладно, већ су у један сат по поноћи наставили пут. И пре него што се приближила врху и њу су захватили знаци висинске болести. Било је то велико искушења пред јединим визијом попети се на Мон Блан. Тада је чак зажелела ако јој дође крај да ту и остане. Али достиже врх, заборавља на пређашње мисли, тегобе као да нису постојале а водичи је подигоше на рамена као би била виша од Мон Блана. Пре него што је напустила врх у леду је урезала речи: „моћи, значи хтети“. Тиме је желела доказати да се тај успех може приписати само њеној јакој вољи. Силазак је био веома тежак, јер је снег омекшао. Победивши највиши европски врх Хенријет је добила назив „ вереница Мон Блана“.

Та храбра жена и са својих седамдесет година остварила је још један успон. На Олдехорн. Но тај јој је био уједно и последњи. У своме живота ова одважна француска планинарка освојила је 21 алпски врх.

Текст и Фото:
ЈЕЛЕНА ПОПРЖЕН

ПИСМО ИЗ КАНАДЕ
ТАЈНО МЕСТО

Зима је увелико у пуном замаху. Са зимом су наравно стигли снег, хладноћа и краћи дани. Тек око осам ујутро се раздањује, а већ око пет поподне је мрак. То знатно мења наша одредишта и бирамо оне шетње које трају око два сата. Оно што нам недостаје је што не можемо да се излежавамо и уживамо сатима испружени на трави или камењу, играјући карте или само гледајући у небо. Срећни смо ако нађемо неко суво место, најчешће испод велике јеле, где можемо да спустимо ранчеве и на брзину поједемо сендвиче. Срећом, има једно место недалеко од Калгарија, где је поред паркинга направљено склониште, поприлично велико, у коме је главна ствар пећ на дрва! Склониште је солидна грађевина која има троје врата, са три различите стране, и прозоре на свакој страни. Врата и прозори са источне стране су незатворени, намерно, ради проветравања и да јак ветар не разбије прозоре. То нам је главно излетничко место кад се зими зажелимо камповања и живота у природи. Када осетимо потребу да се изолујемо од цивилизације и бар неколико сати уживамо у некомпликованом животу, без воде, струје и свих тековина савремене технологије, спакујемо цираде, ексере, чекић, секирицу и дрва и упутимо се тамо. Постојање овог места држимо љубоморно у тајности, и кад нас питају шта смо радили за викенд само неодређено одговоримо да смо били на излету у парку. Кад прилазимо паркингу, уместо редовног погађања колико ће бити кола, све очи су упрте у правцу склоништа, не бисмо ли видели из далека да ли се вије дим из оџака. До сада смо имали среће. Дим још нисмо видели док ми не упалимо ватру. Али пре ватрице идемо у шетњу!

Чим смо са макадамског пута што води од паркинга, лево, поред знака, сишли на стазу, знали смо да неће бити лако. Снег је падао целе прошле недеље, а ми смо очигледно први који су се овуда упутили од онда. Свима је јасно шта то значи - биће упадања. Услови за крпље су савршени, али их наравно нисмо понели. Шта да се ради, крећемо. Горан иде први, па ја, иза мене Илдика и на зачељу Карчи. Иза нас остаје само један траг ципела. На овом делу стазе снег је до колена, па при сваком кораку колена дижем скоро до струка. После врло кратког времена схватам да то значи гарантовану упалу мишића. Кажемо Горану да ћемо га сменити са чела колоне ако не почне боље да прти снег. Он одговара да му је то и план и наше муке по дубоком снегу се настављају. Срећом овом стазом смо већ више пута пролазили па знамо пут, иначе нема никаквог путоказа. Увек кад зими шетамо помислим: Баш ме занима ко је био први што је прошао овуда после нападалог снега и како је знао где је пут? И ево сад знам. Да ствар буде још гора време је топло, а ми смо обучени за велику хладноћу па застајемо да скинемо један слој ствари, али не вреди. Сунце се пробија кроз облаке и обасјава нас. У свакој прилици бих се томе обрадовала али не и сада. Једноставно, претопло ми је и са тешком муком дижем ноге и настављам по том дубоком снегу. Стигао је најављивани шинок али нас је затекао неспремне.

Шинок је за Калгари и јужну Алберту оно што је фен за Алпе, добродошли предах током великих зимских хладноћа, под условом да не патите од главобоља, несанице и нервозе које, верује се, изазива овај топли ветар. Предање каже да шинок значи “онај који једе снег” и иако нетачан, јер име потиче од имена индијанског племена које је живело у подручју око данашњег Сијетла где овај ветар настаје, врло прикладно и сликовито објашњава ефекат који тај ветар има на временске прилике. Кад дува шинок и до

30 сантиметара снега нестане у току неколико сати. Снег се делом отопи, али много већим делом испари у сувом ветру па изгледа да просто ишчезне. Долази до драстичне и брзе промене температуре. Рекорд је пораст температуре забележен 1962. године у месту 200 км јужно од Калгарија кад је температура порасла са -19C до +22C (читавих 41C!) за само сат времена. Тако да није ни чудо да понекад можете видети људе у кратким рукавима и бермудама у сред зиме у Калгарију! Ови екстреми нису чести, најчешће су промене температуре око 20-так степени али и то је довољно да са непријатних -17C за неколико сати уживамо у температурама изнад нуле, које нам тада изгледају тропске. По овим примерима закључујете да је ова појава везана претежно за зиму и у просеку сваке зиме у Калгарију буде око 30-так шинока који трају од неколико сати до неколико дана. За овај ветар морамо да захвалимо Стеновитим планинама које преузму сву влагу из топле влажне ваздушне масе са Пацифика што на источном делу Стеновитих планина оставља сув ветар који се приликом силаска са планине загрева и јури преријом брзином око 100km/h са ударима и до 130km/h. Возећи тада аутопутем морате чврсто држати волан да вам ауто не буде одуван са пута. Онај ко током шинока путује од Ванкувера до Калгарија пролази прво кроз кишу у Ванкуверу, па снежну мећаву у планинама да би у Калгарију уживао у топлом и сувом времену. Поред ветра и нагле и значајне промене температуре, по мом мишљењу, најупечатљивија појава током шинока је лук који се формира на небу у правцу запада одакле шинок и долази. Шинок лук је слој стационарних облака који изгледају врло претеће, као да доносе провалу облака, а у стварности су врло питоми и оно што доносе су спектакуларни изласци и заласци сунца. У памћењу су ми дубоко урезане слике изласка сунца током шинока које посматрам са прозора своје канцеларије, кад се обриси високих зграда виде као тамне силуете наспрам наранџасте, розе и, врло ретко, неописиво лепе и готово неприродне љубичасте позадине неба.

Застајемо. Поново. Не смета ми. То само значи да је и осталима тешко и сама та чињеница делује некако умирујуће јер нисам изузетак. Илдика каже оно што је свима на уму, да је баш напорно. Помиње да се не би бунила и кад бисмо се вратили. Знам да ако кажем да ни ја не бих имала ништа против, покренуо би се цео ток догађаја који би довео до тога да се вратимо, јер би се онда и Горан сложио мислећи да ја не могу даље, и већински бисмо решили да је ово крај шетње. Али, иако ми је заиста тешко, ни у једном тренутку не помишљам да се вратимо па се свесно трудим да ни у шали не поменем да се слажем са Илдиком. И тако, пошто на Илдикину опаску нико није одговорио, ћутке крећемо даље. Још пуно пута застајемо, уздишемо. Још неколико пута је Илдика поновила исту опаску, али нико није коментарисао. Ускоро са ливаде улазимо у шуму. Успон постаје стрмији. Зној ме сада облива са свих страна, али због ветра не смем ни да помислим да скинем јакну, тако да се још више знојим. Ситуација ми постаје скоро неиздржива. Али то што смо у шуми значи и да смо близу нашег циља. Сваким кораком, после сваке кривине ближи смо врху. Сетим се прве планинарске мудрости коју сам чула током своје планинарске иницијације – успона на Олимп - "Корак ваља километре" и настављам даље. Сваким кораком смо све ближи ма колико да је тај корак тежак. Недалеко од нас видимо неколико инукшука и по томе знамо да је врх близу. Инукшук је камени путоказ кога су Инуити (или како их ми знамо, Ескими, староседеоци Аљаске,

Гренланда и Канадског Арктика) користили као древно средство комуникације. Постоји више типова инукшука, а у основи је то наслагано камење разног облика које се користи као помоћ у навигацији и лову, преносећи информације о томе где је лед танак, о дубини снега, добрим и лошим местима за подизање кампа или прелазак реке, где су добра ловишта карибуа или китова, као и поруке и упозорења осталима из групе где треба променити смер кретања. У давним временима, па и данас, када Инуити ради лова путују далеко од својих насеља, овај путоказ направљен људском руком ублажава неприступачност целог предела и свакако је празник за очи у тако суровој клими и окружењу какав је Арктик. Инукшук је културни симбол Инуита и све чешће се користи и као симбол Канаде, тако да је био и у основи лого симбола Зимских Олимпијских игара у Ванкуверу 2010 године. Многи планинари су преузели праксу прављења инукшука дуж планинарских стаза без икаквог другог смисла осим да кажу другима да су они "били ту" и у неким Канадским парковима ренџери намерно склањају такве структуре тврдећи да оне понекад збуњују планинаре и скрећу пажњу са званичних путоказа на стази. Очигледно то није случај у овом парку јер увек на овој стази затичемо исте инукшуке.

Силазак је много лакши јер нам више није толико топло. За мене је најлепше спуштање - спуштање по дубоком снегу, кад сваки корак као да је по најмекшој маховини и иако је мало клизаво не бринем, јер знам да ако се оклизнем мек снег ће ублажити пад. Снег је обасјан сунцем и мокар је, па се неки од нас жале да им ципеле пропуштају. Спуштамо се стрмом падином одакле видимо место где се налази кућица. Добар знак, још увек нема никаквог дима. Журимо да заузмемо склониште и у трен ока смо код паркинга.

Сви учествујемо у уиграној операцији истовара мноштва ствари, по чијој количини би неки који нас не познају помислили да остајемо неколико дана. Горан пали ватру, Карчи закуцава ексере и поставља цираде да затвори прозоре и врата са источне стране. Још једну велику цираду поставља тачно на средини склоништа да би се мањи простор боље угрејао. За то време ватрица почиње да пуцкета, не види се више пара док дишемо. Развлачимо канап на који ширимо ствари које треба да нам се просуше, мокре ципеле стављамо на шпорет, осећа се домаћа атмосфера, инстант супа се пуши из лончића, прозори полако почињу да се магле изнутра. Седамо око пећке, грејемо се, причамо. Вода за кафицу се греје, ускоро ће се мирис помешати са једва приметним мирисом дима. Е нема ништа лепшег од мириса дима да дочара зиму у планини! Тај ме мирис увек подсети на планинарски дом, кад онако уморан после пешачења осетиш мирис дима у хладном ваздуху, и знаш да је дом близу пре него што га видиш. А у дому кувано вино или кувана ракија додатно маме. У Канадским парковима је употреба алкохола строго забрањена и пошто смо у провинцијалном парку (а ми смо узорни грађани) задовољавамо се кафом. Уз причу и кафу (да не помињемо претходну шетњу) се и огладни, па је право време да се почне роштиљ. Обичан дрвени сто се у моменту претвара у најраскошније постављену трпезу. Уз обавезан пластичан стољњак (који нас већ годинама верно прати на свим нашим пикник излетима) на столу се налазе сви потребни реквизити за добар хамбургер: лепиње, парадајз, пржене печурке, печене паприке, сенф, рен, сир (бар две различите врсте) и ко се још сетио шта да донесе. Једини знак цивилизације је мобилни телефон (ван домета), који смо ставили уз стакло прозора и са кога свира музика. Данас је ред на Балашевића. Кроз високе прозоре видимо да све више капље са крова. То се топи снег од наше ватрице. Дима унутра нема пуно, ватра лепо гори. У топлој атмосфери полако једемо и не примећујемо да је већ сумрак. Тек кад смо почели да се пакујемо, видимо да једва разазнајемо где је шта, где је кутија за есцајг, где смо оставили кесе. У том се пали и батеријска лампа па имамо и електрику! Могли бисмо овде (уз довољно дрва) остати целе ноћи. Неки други пут. Данас нисмо понели четкице за зубе. Све те ствари што смо истоварали пре неколико сати сада враћамо у кола. Интересантно како нам се увек чини да кад се пакујемо имамо више ствари него кад смо долазили. Напољу вече почиње да грли планине. Врхови се јасно виде као тамни обриси наспрам још увек светлог неба. Ово је мој најомиљенији део дана. Када вече полако пада, нека тишина и спокој обухвата све око нас и преноси се и на наше расположење. Колико ретко успевам да ухватим овај тренутак кад сам у граду. Увек сам заокупљена нечим другим и некако тај прелаз из дана у ноћ дође потајно и само ме изненади. Још мало и све око нас је утонуло у мрак. Брзо, пребрзо, излазимо на аутопут и виде се светла града која се све више приближавају.

Предавач:
БОРИСЛАВ СТЕВАНОВИЋ

Час историје - ДНЕВНИК 1975.

Чудно је, а скоро све видим јасније, и такмичаре који су заувек отрчали у васељену, и млађане пријатеље који ме данас подстичу да останем на добром азимуту. А видим и јасније и оријентиринг око себе и сваштарије од врсте такмичења и такмичарских стаза на њима. А у себи, трчећи атарским путевима Раше, Загуљанца,Черата постављам многа питања као да сам академик пред крај пута. Не плашећи се неумитног чина, јер желим још увек да осетим чилост, и све оно што је било, и радост данашњег живота, трчећи и пешачећи фрушкогорјем. Далеко у времену пре четрдесет година а блиског у памћењу пред вама су још једном пожутеле странице МОГА ДНЕВНИКА. Та 1975 године је година прекретница. Појавила се прва вишебојна спортска карта за оријентиринг. Одржано је прво званично појединачно такмичење у Србији на теренима око Смедерева. Одржана су и два промотивна појединачна такмичења на Стражилову. Били смо и на два појединична „натјецања“ у Хрватској. Учествовало се на међународном такмичењу „Етвеш лоранд куп“ у околини Будимпеште. А између све је „врвило“ од бројних тзв. планинарско оријентационих такмичења.

Такмичарска сезона је отворена 23. марта на Вршачким планинама. У оквиру Пролећног дана планинара Војводине на Широком билу се окупио велики број планинара а само су карловчани дошли са два аутобуса. Првенствено су то били најмлађи чланови ПСД „Стражилово“, ученици Основне школе, који због лошег, кишовитог и хладног времена нису направили планиране излете на Гудурички врх и до манастира Месића. Зато су пружили велику подршку такмичарским екипама свога друштва. Од четири екипе најбоља је била прва постава Стражилова, који су освојили друго место иза екипе смедеревског Челика док су се остале пласирале на пето и девето место.

Највећи такмичарски изазов био је 5.априла на теренима Медведнице код Загреба у оквиру 7. појединачног првенства Хрватске. Такмичарска карта је била једнобојна (озолит) 1:20000/10м. На врло тешкој такмичарској стази од 32 учесника у „А“ категорији само је шест такмичара пронашло све контролне тачке. Прва два место припала су загрепчанима, док је трећи био Јосип Дуњак. Шесто место је припало Предрагу Затезалу а једанаести је био Фрања Пекановић па у укупном збиру поена ПСД “Стражилово“ је освојило друго место иза Сљемена. „Преостали“ карловачки оријентирци узели су учешће на екипном такмичењу „Трофеј Академика“ који се одржао истога дана на теренима Стражилова. Такмичарска стаза се кретала Планинарски дом Стражилово - крст код Буковца – Парагово - Кота 502 (електровојводина) - Манастир Гргетег- Мала Ремета - Хајдучки извор - Дом на Стражилову. Наступила је и омладинска екипа али немамо извештај о постигнутом пласману.

12/13 априла одржало се на теренима Липоваче најстарије ноћно оријентационо такмичење у Војводини под називом „Пробој Сремског фронта“ у организацији ПСД “Железничар“ из Шида. Три екипе у поставама: 1.Радивој Ковачевић, Ђура Дуњак, Милан Шестан; 2. Јосип Дуњак, Борислав Стевановић и Миленко Кузмановић; 3. Предраг Томашевић, Ненад Куртовић и Бранко Славица су се вратиле врло разочаране због слабе организације и погрешно постављених контрола. Новосадски „Железничари“ су се потрудили да за свој традиционални празник 27. април организују једно успешно такмичење на познатим оријентационим теренима Поповице. Карловчани су доминирали али првак није било ПСД “Стражилово“ него војна екипа. Врло талентовани карловачки пионир Саламун Пера уз помоћ Илије Месића и Стеве Вунића водио је омладински тим и убедљиво тријумфовао над другим екипама.

Првенство Војводине које је одржано 24 и 25 маја на теренима око планинарског дома на Осовљу остаће запамћено као једно од најтежих а то увек бива када председник Комисије за оријентацију Стеван-Кика Холовка уз помоћ секретар ПССВ Николе Штрбенка, одабере ове терене Фрушке горе, а највећи број контролних тачака постави на њеним јужним падинама. Двоструки успех ПСД“Стражилово“ где је за нијансу била боља екипа у саставу Предраг Затезало, Милан Шестан и Јосип Матуски од оне коју су чинили Јосип Дуњак, Борислав Стевановић и Миливој Томашевић. Занимљиво је да су целу такмичарску стазу покрили контролори из Сремских Карловаца.

На трофеју Бјелашнице који се одржао 8.ј уна на Авали Јосип Дуњак са братом Ђуром и Миленком Кузмановићем показао бројним београдским екипама да се најбоље „сналази“ на овим теренима. Наредне недеље још један велики изазов на појединачном оријентационом такмичењу „Меморијал Анке Ивић“ који се одржао 15 јуна на теренима Равне горе код Вараждина.

Припремила:
ЈЕЛЕНА ПОПРЖЕН

ПЛАНИНЕ И ПЛАНИНАРИ

Поводом 150.година од првог успона: ПРИЧА О МАТЕРХОРНУ И ЕДВАРДУ ВИМПЕРУ I део

EDWARD WHYMPER

14. јула 1865. године трка између две групе планинара је била на врхунцу. Награда у овој трци је био успон на Матерхорн, до тада још неосвојен врх који је заокупљао и привлачио најпознатије планинаре тога времена. Али, упркос успешном исходу успона, ова трка ће у планинарском свету остати упамћена по трагедији које се десила и која је означила крај такозваног златног доба алпинизма. Један од сведока те трагедије, Едвард Вимпер, је до краја живота био прогоњен оним што се десило тог судбоносног 14.јула. Под притиском многобројних питања јавности и оптужби да је крив за трагедију, десетак дана касније је објавио писмо у Лондонском листу Тајмс где је описао своје виђење догађаја. То писмо и Вимперова књига "Планинарење по Алпима 1860. до 1869. године", која се сматра класичним делом планинарске литературе, су главни извори за настанак ове приче у којој су два главна актера Матерхорн и Едвард Вимпер.

Матерхорн је несумњиво најпрепознатљивији врх на свету и сви га познајемо још из детињства. То је планина коју прво нацртамо а да ни не знамо, кад почнемо да држимо оловку у руци; па најлакше је јер је у облику троугла! Први сусрет са правом сликом Матерхорна је сладак – слика се налази на кутији Тоблерона. Од момента када га први пут угледамо, импозантан врх у облику пирамиде закривљене на врху, са скоро вертикалним стенама на све четири стране, остаје урезан у сећање као пример савршене планине. Има планина које када видимо кажемо да нас подсећају на Матерхорн, али никад нас Матерхорн не асоцира ни на једну другу планину. Матерхорн стоји готово изоловано од осталих врхова у својој околини, на граници Италије и Швајцарске и уздиже се до висине од 4478 метара. Име потиче од Немачких речи Мат – што значи ливада и Хорн – рог или врх, а односи се на ливаду у подножју Матерхорна где је смештен Зермат. Италијанско име, Монте Червино (Monte Cervino), је ван планинарских кругова готово и непознато. Сматра се да име указује на тежину успона са јужне, италијанске стране, са терасастим стенама које подсећају на рогове јелена (на италијанском је cervo јелен). На сликама Матерхорн изгледа мирно, готово спокојно, али они који су имали срећу да га уживо виде кажу да не прође сат времена, а да се не чује лавина која меље стрме литице високе преко 1000 метара. Стрме и неприступачне стране и данас изазивају страхопоштовање па зато није изненађујуће што су староседеоци околине Матерхорна веровали да на њему живе духови. Доказ за то су им биле стене које изгледају као остаци старих тврђава, које су по предању биле насељене људима чије душе још увек живе на планини и који своје присуство доказују сталним олујама и лавинама којих на околним планинама нема у толиком броју. Те честе лавине и олује су проузроковане специфичном географијом планине. Врх Матерхорна је покривен снегом, али су окомите стране које воде до врха без снега и током дана се под утицајем сунца греју, а ноћу хладе и то доводи до сталног ширења и скупљања стена што проузрокује лавине. Тамне стене упијају много више топлоте него снегом покривен врх и тако настају турбулентне ваздушне струје око Матерхорна. Топли ваздух се кондензује у присуству околног хладнијег ваздуха и на Матерхорну се могу видети олује и када су сви околни врхови обасјани сунцем. Ово научно објашњење о микроклими Матерхорна није наравно било познато у данима када се дешава наша прича (половином XIX века) и сујеверје које је окруживало Матерхорн задавало је велике потешкоће планинарима. Водичи су често одбијали чак и да приђу доњим падинама планине, а камоли да се пењу на врх, због чега су и покушаји успона на Матерхорн били ретки.

За разлику од Матерхорна, за друге врхове влада велико интересовање међу планинарима тога доба. Период од 1855. до 1865. године је познат као златно доба алпинизма. Почиње успоном Британца

Алфреда Вилса, по занимању судије, на Ветерхорн (3692 метара) после чега долази до брзог развоја планинарења и алпинизма. Алпинизам доживљава процват и изазива интересовање код мноштва људи као ни један спорт пре њега. Циљ алпинизма је био први успон на неосвојени врх. У тој трци за врховима планинар Френсис Форд Такет (потпредседник Алпинистичког клуба од 1866. до 1868.) се у периоду од 1856.до 1865. године попео на чак 50 врхова и превоја где пре није крочила људска нога! За нови спорт су се највише заинтересовали Енглези чему је несумњиво допринело оснивање првог планинарског удружења, Алпинистичког клуба 1857. године у Лондону. Клуб је радио на промовисању планинарства преко састанака и публикација од којих је најзначајнији Алпинистички Журнал, који се појавио 1863. године и који и данас излази. Од чланова се очекивало да пишу о својим успонима и о новим правцима и стазама како би се са тиме упознали други планинари и додатно популаризовала нова активност. Алпинистички клуб је подстакао и праву поплаву књига са планинарском тематиком и књига Едварда Вимпера "Планинарење у Алпима од 1860. до 1869. године" је једна од њих. Најпознатији планинари тог периода су Алфред Вилс (чијим је успоном и почео овај период), Чарлс Хадсон, Џон Тиндал, Џон Бал (први председник Алпинистичког клуба) и Едвард Вимпер.

Едвард Вимпер је рођен 1840.године у Лондону. Био је врло интелигентан, али повучен, без много пријатеља, иако се са свима добро слагао. Ишао је у цркву, читао Тајмс и радио са оцем који је био познати графичар од кога је и научио занат. У Алпе је први пут отишао 1860. године да би скицирао сцене на основу којих ће израђивати гравуре. Од тада сваког лета годишњи одмор проводи у Алпима пењући се на нове врхове и превоје и развијајући своје пењачке способности, али и усавршавајући планинарску опрему која је тада била врло неадекватна. Један од незаобилазних делова планинарске опреме данашњице – планинарски шатор – није ни постојао. До тада су у употреби били велики војни шатори који су, због своје гломазности и тежине, на планинама били неупотребљиви. Вимпер је осмислио нови, лакши шатор чију је конструкцију први пут описао у својој већ поменутој књизи о планинарењу у Алпима. Та врста шатора, са рамом у облику слова А, тежине око 9 кг и са четири шипке дугачке око 2м, по њему позната као Вимпер шатор, била је у широкој употреби све до средине XX века када се појављују куполасти шатори. Поред шатора, у књизи су описана и два изума илустрована скицама, које је Вимпер користио као помоћ током соло пењања. Читаоци су такође могли да се упознају и са техником навезивања и како је правилно користити, као и са употребом крампона - дереза. Са каквим су се све недаћама носили први планинари може се видети из једне анегдоте из истоимене књиге где Вимпер описује како је преносио опрему коју је планирао да користи на једном од својих покушаја успона на Матерхорн. Из Енглеске је за потребе успона понео велику количину ужета и мердевине тако да је у очима обичних људи неупућених у планинарење изгледао пре као провалник него као планинар. На његову несрећу цариници су спадали у те обичне људе и сумњичаво су гледали на Вимпера када је дошао на границу. Ту сумњичавост је код француских цариника успео да реши помоћу мита, што на његову жалост и изненађење није прошло на италијанској граници. Вимпер је био потпуно збуњен када италијански цариници нису поверовали у његово објашњење о правом разлогу зашто му требају мердевине и ужад. Већ је мислио да ће остати без опреме, кад је један од цариника прокоментарисао да Вимпер вероватно иде у Торино да изведе егзибицију где ће прелазити улицу преко мердевина постављених на прозорима кућа, а уже ће користити да знатижељну публику држи на сигурном одстојању. На то га је главни цариник питао:

ALPINE TENT.

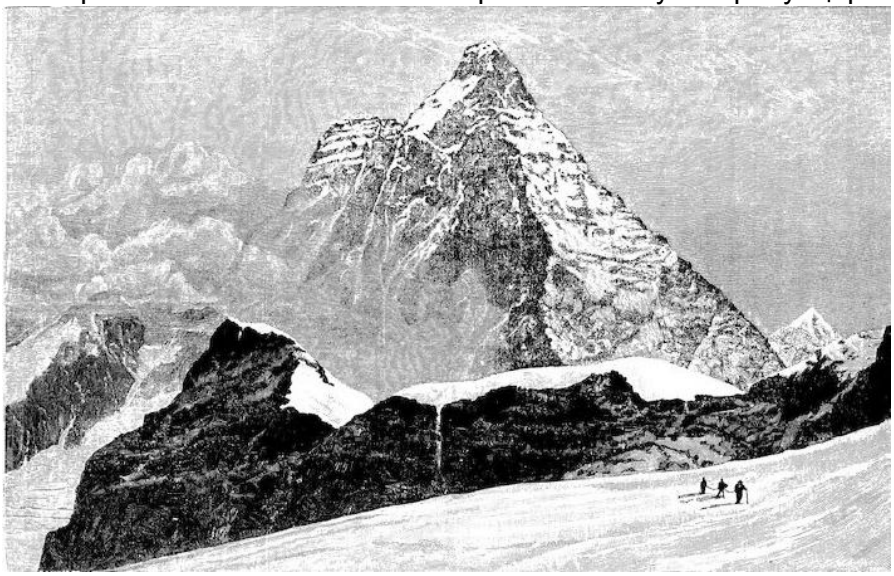

”А, господин је акробата?”, што је Вимпер радосно потврдио и са опремом продужио у Алпе да поново окуша срећу са Матерхорном.
Вимпер и Матерхорн су се први пут срели 1861. године када је Вимпер дошао у Алпе са планом да се попне или на Веисхорн или на Матерхорн, два врха који су тада још били неосвојени и као такви окупирали машту свих алпиниста. Недуго након доласка Вимпер сазнаје да је Веисхорн освојен; предухитрио га је професор Џон Тиндал који је, поред тога што је био познати планинар тога доба, био и успешан физичар који је стекао истакнуто место у научним круговима својим истраживањима у области топлотне радијације. Након Тиндаловог успеха на Веисхорну 1861. године, Матерхорн остаје један од последњих изазова алпинизма и од тада Вимпер сву своју енергију усмерава ка Матерхорну. Пре 1861. године је било врло мало покушаја успона на ову прелепу, али истовремено и застрашујућу планину. До 1858-59. године нема забележених покушаја успона. Први покушаји се приписују водичима из места Бруј, Жан Антоан Карелу и његовим рођацима, који су покушали успон са јужне (италијанске) стране и успели су да се попну до око 3850 метара. Карел је рођен 1829. године и од како је знао за себе знао је и за Матерхорн, а поготово после овог првог покушаја његов живот је нераскидиво везан за овај врх. Као и Вимпер био је опседнут и очаран Матерхорном и сматрао га је својом планином. Животни сан му је био да се први попне и готово са љубомором и непријатељством је гледао на све остале планинаре који су покушавали да се попну на ”његов” врх.
1860. године забележена су два неуспешна покушаја. Први од стране три енглеска џентлмена, браће Паркер из Ливерпула, који су без водича достигли висину од око 3300м. Други покушај је извео извесни Хокингс коме се придружио и Професор Тиндал и који су се попели око стотинак метара више него претходна група.
1861. браћа Паркер поново покушавају. Исте године Вимпер стиже у Бруј и са великим олакшањем прима вест да професор Тиндал не планира поход на Матерхон, тако да Вимпер креће на први од својих многобројних покушаја успона на ову планину. Већ тада се сусреће са проблемом избора и унајмљивања водича. Водича је било мање него што је било интересовања, тако да су многи алпинисти

и годину дана унапред уговарали искусне водиче за своје наступајуће походе у планине. Најискуснији и најпоузданији водичи су били Мишел Кроз, француски водич из Шамонија и Жан Антоан Карел из Брује. Те сезоне Кроз је већ био ангажован од стране друге експедиције. Вимпер је преговарао са Карелом и договор је скоро био склопљен кад је Карел инсистирао да Вимпер мора да унајми и једног Кареловог пријатеља као додатног водича, јер по Кареловим речима за успон је неопходно више од тројице људи.Вимпер није на то пристао те је договор пропао. Овај први преговор као да је предвидео каква ће бити њихова будућа сарадња: обележена Кареловом завишћу и покушајима преваре, иако ће, највише из практичних разлога (новац), Карел неколико пута бити Вимперов водич. Карел је желео да не буде само учесник у првој експедицији, већ њен вођа и његов его је несумњиво имао удела у даљем развоју догађаја. Вимпер је морао да потражи друге водиче. Пошто су водичи Питер Таугвалдер, отац и син, захтевали толико пара да је било јасно да не намеравају да се пењу, Вимпер је за свој први успон унајмио доста неискусног водича и коначно кренуо на успон. Знао је да успон на Матерхорн није излет за један дан и док се са водичем спремао да преноћи, угледао је Карела са још једном особом за коју се испоставило да је Карелов рођак. Вимпер га је упитао да ли се предомислио али је Карел одговорио да није, него да њих двојица сами сутра крећу на успон.
”Значи није потребно више од тројице за успон?” - упитао је Карела.
”Не за нас” - био је Карелов одговор.
И поред те самоуверености, Карел и његов рођак нису били успешни доспевши до око 3900 м. Иако је то до тада била највиша тачка докле се неко попео, није било довољно. Вимпер је био исте среће делом због неискуства, и како сам каже, кукавичлука свог водича.

JEAN ANTOINE CARREL (1869).

1862. године поход на Матерхорн је почео већ у јануару. Т. С. Кенеди је сматрао да је планина можда приступачнија зими, али је морао да се врати достигнувши висину од око 3350 м. Јула исте године, Вимпер се враћа на Матерхорн и током те сезоне покушава неколико пута. Први пут са својим пријатељем и планинаром Рејиналдом МекДоналдом. Том приликом испробава свој шатор којим је био изузетно задовољан, иако су били неуспешни при успону. При повратку, у Брују затичу Карела који је желео да чује исход њиховог покушаја и након преговора успели су да га уз још једног водича унајме и сутрадан су кренули поново.У току успона други водич се разболео од мистериозне болести и није могао даље, након чега је Карел одбио да настави само са Вимпером и МекДоналдом тако да су се сви вратили. Следи соло успон током којег је Вимпер достигао висину од 4100 метара, нови висински рекорд. У току силаска доживео је пад и доста угруван се вратио у хотел где се опорављао неколико дана и онда опет покушао са Карелом. Неколико дана пре него што је Вимпер требао да се врати у Лондон, професор Тиндал је стигао у Број са очима упртим на Матерхорн. Иако је Тиндал још раније уговорио са Карелом да му буде водич, Карел ништа од тога није поменуо Вимперу током њиховог успона. Када је сазнао да су Тиндал и Карел кренули ка врху, Вимпер је одложио повратак у Лондон за неколико дана како бу чуо исход овог покушаја. Професор Тиндал се са Матерхорна вратио разочаран тешкоћама на које је наишао током успона и Вимперу је дао пријатељски савет да се окане Матерхорна јер се на њега немогуће попети.

Упркос Тиндаловом савету Вимпер поново покушава 1863.године, опет са Карелом, и по шести пут се враћа са Матерхорна не успевши да освоји врх. О томе у својој књизи каже: ”Вратио сам се побеђен и неутешан, али као коцкар који губи, жељан и нестрпљив да поново покушам у нади да ће ми се срећа осмехнути. Вратио сам се у Лондон спреман да правим нове комбинације и планове за поновни успон.”

MICHEL-AUGUST CROZ (1865).

Следеће године Вимпер се враћа у Алпе али не посећује Матерхорн већ се пење на друге Алпске врхове, често са Мишел Крозом као водичем. Кроз је рођен 1830. године у долини Шамони и његова алпинистичка каријера почиње релативно касно, кад је већ имао 30 година. У току своје кратке пењачке каријере остварио је много првих успона и праваца у Алпима и по карактеру је био сушта супротност Карелу. Потпуно лишен егоизма и љубоморе, најсрећнији је био када је водио алпинисте по планини. Између Кроза и Вимпера се развија међусобно поштовање и ова два сјајна планинара постају добри пријатељи.

1865. године Вимпер је поново код Матерхорна, овог пута са новим планом. До тада су сви покушаји успона били изведени са јужне стране из правца Брује. Вимпер је решио да покуша са северне стране из правца Зермата, преко Хорнли глечера. То је звучало сулудо, јер из Зермата тај правац изгледа као да је успон на неким деловима и преко 70 степени. Али проучавајући планину Вимпер је дошао до закључка да је сигурно у питању оптичка варка, јер се на том делу пута видео снег, а немогуће је да се снег задржи ако је успон преко 40 - 50 степени. Јуна 1865. године отишао је у истраживање новог правца и био је врло задовољан оним што је видео. Покушао је успон крајем јуна, али га је камена лавина приморала да се врати. Почетком јула се договорио са Карелом да заједно пробају из новог правца, са северне стране, што је Карел једва прихватио. У то доба владало је велико ривалство између Брује и Зермата. Оба места су живела искључиво од планинарења и свакоме је стало да се први успешан поход на Матерхорн изведе баш из њиховог места и правца, јер би то значило много већи прилив планинара и туриста. Пошто је Карел из Брује разумљиво је што није био одушевљен планом да се пење из правца супарничког места. Да ли због тога или из чисте љубоморе према сваком ко покушава успон на Матерхорн или можда због националног поноса, Карел је 11. јула, дан пре уговореног успона са Вимпером, не рекавши му ништа о

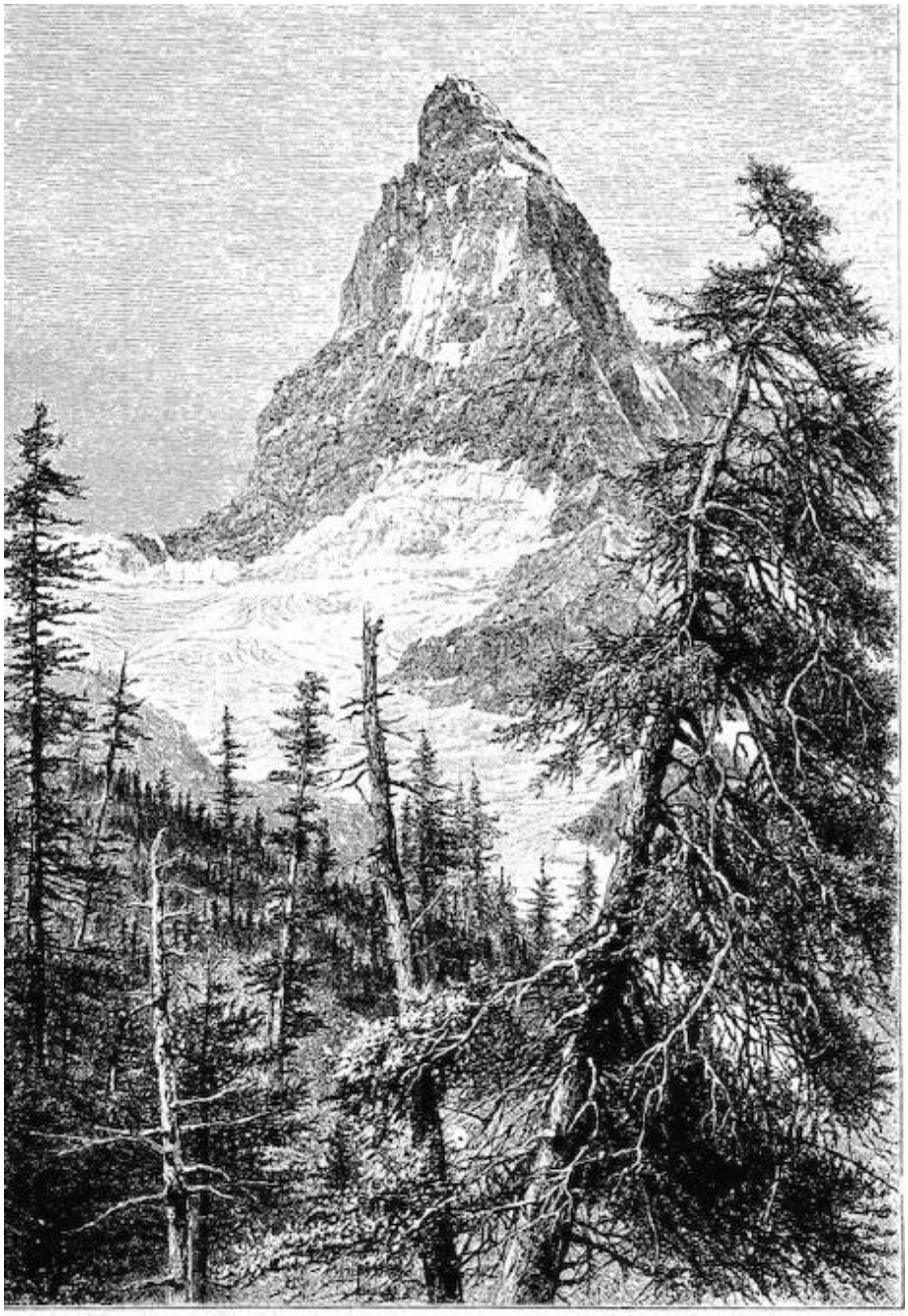

THE MATTERHORN FROM THE RIFFELBERG.

томе, кренуо из Бруја на успон са италијанском експедицијом организованом од стране Италијанског Алпинистичког друштва (основаног две године раније). Већина врхова у Алпима су била освојена од стране Енглеза и освајање Матерхорна, као једним делом и италијанске планине, од стране италијанских алпиниста је било питање националног поноса. По речима организатора експедиције Фелиће Ђордана, цео подухват је држан у великој тајности, највише због Вимперовог присуства и решености да освоји Матерхорн. Кад је Вимпер чуо да га је Карел прешао и да води италијанску експедицију био је врло разочаран али не и поражен. Уместо да очајава и да се преда отишао је у собу да сагледа ситуацију и направи нови план. Убрзо је схватио да му две ствари иду у прилог: италијанска експедиција покушава са јужне стране где је пут дужи и величина експедиције успорава напредовање, тако да ако крене и са неколико дана закашњења планираним североисточним смером из Зермата има шансе за успех. Једино су му недостајали водичи и то је био велики проблем јер је пењачка сезона била на врхунцу и сви искусни водичи су већ били ангажовани. По његовим речима био је као генерал без војске, правио је планове али није било никога да те планове и изведе. На његову срећу, 11. јула у Број стиже лорд Френсис Даглас, 19-о годишњи планинар који је за собом већ имао значајне успоне на многе тешке врхове у Алпима. Са њим су били водичи отац и син Таугвалдер. Кад је Даглас чуо за Вимперов план за успон на Матерхорн са северне стране одушевљено је прихватио предлог да заједно покушају успон, те су сутрадан сви отишли у Зермат. 12-тог увече се, игром случаја, у хотелу Монте Роза у Зермату појавио и Чарлс Хадсон, поп и један од најистакнутијих и најпознатијих планинара тога доба, који је иза себе имао први успон на Мон Блан без водича и многе прве успоне на тешке Алпске врхове у зимском периоду. Са Хадсоном је био и млади планинар Хадоу, за кога је Хадсон гарантовао да је и поред своје младости искусан и да је извео успон на Мон Блан у до тада најкраћем времену. Хадсон је дошао са циљем да покуша успон на Матерхорн регуларним правцем са јужне стране, али га је Вимпер убедио да им је једина шанса да победе Италијане да уједине људе и опрему и пробају успон новим, неистраженим правцем. Уз Хадсона је био нико други него искусни водич и Вимперов добар пријатељ Мишел Кроз. Са Дагласом, Хадсоном и Крозом у екипи Вимпер није сумњао у успех. Договорили су се да крену сутрадан да не заостану много за Италијанима. Све је коначно било срећено. Трка за Матерхорн је могла да почне!

Наставиће се у следежем броју...

Припремио:
БОРИСЛАВ СТЕВАНОВИЋ

Из историје нашег планинарства
ДОМ НА ВЕНЦУ

1934 године Туристичко друштво „Фрушка Гора“ у Новом Саду намерава подићи туристички дом на Иришком Венцу у Фрушкој Гори на висини 450м, на једном од најлепших места покрај државног пута Нови Сад - Рума и недалеко од државног опоравилишта. У ту је сврху расписало архитектонски конкурс за израду идејног нацрта до 15.03.о.г. уз три награде: 1. Дин 5000, 2. Дин 3000, 3. Дин 1500, и са правом откупа ненагрђеног нацрта уз цену од Дин 1000 по елаборату. Право учешћа у тој утакмици имају сви југословенски инжењери и архитекти, који могу од горњег друштва добити ситуацију градилишта као и остале детаљне услове уз наплату од дин 50.

Повољне комуникације а надасве одлична ружа ветрова и идеална надморска висина су утицале да Министарство здравља Краљевине Југославије баш на овоме месту изради један од првих стационара за лечење туберколозних болесника. Државно опоравилиште Венац - Фрушка Гора је основано 1926. год. и лежи 430м. над морем у бујној храстовој и боровој шуми. Диван поглед на сремску равницу, на Авалу, Цер и босанске планине, прима све слабуњаве и почетне случајеве затворене т.б.ц. Опоравилиште је отворено целу годину, лети прима до 50, а зими 50 деце (цена 25 д дневно), а има и своју јавну државну школу. Године 1928. Отворен је павиљон за одрасле са 40 кревета (П.разред.80 – дин, други 55.-дин, државни чиновници 40-дин). На Иришком Венцу прве операције плућне туберкулозе колапсном методом радио је др Томаж Фурлан, из Здравилишће на Голнику,Словенија.

Сл. 17. Туристички дом на Венцу. (Фото: Кушевић)

Паралелно са упознавањем физичких фактора климе развијао се интерес за климатске особине појединих предела, који би могли користити болесном организму. Свака клима има своје нарочите предности, па се је према њима развијала климатерапија, која настоји, да се слаб или болестан организам постави за њега у најбоље услове. Лечење плућне туберкулозе с помоћу планинске климе имало је крајем деветнасетог и почетком двадесетог века много својих присталица, а доста и оних, које је не препоручују. Специјална висина није по мишљењу многих безусловно потребна, јер и низина даје добре резултате. У Немачкој, двадесетих година, чак постоји млађи медицински покрет, који је против скупог лечења у страним планинама, па како сами немају за то погодне високогорје, дижу санаторије у низини са добрим резулататима. Не улазећи у ту полемику узгредно је споменути да је већ Хипократ слао грудоболне на Олимп, па смо далеко од тога, да планинској клими дамо толику важност у терапији. Без сумње она није увек потребна, а каткад чак може дати и неповољне ефекте за такве болеснике.

Већ крајем 19. века јављају се медицински радови о значају климато и хелио терапије и подижу се први санаторији у алпским пределима Швајцарске за грудоболне. За искоришћавање планине у здравствене сврхе потребно је детаљно испитивање за то прикладних предела. Од нарочите важности је пад планине, јер на стрмим планинама има више падавина. Важан је смер планине ради трајања инсолације. Потребно је истраживање интезитета и врсте такозване расподеле сунчаних зрака и дифузног светла, које се рефлектује од околине. Шума има увек предност, јер ствара благу климу, регулише падавине, ветрове и топлоту. За рационалну борбу против туберкулозе нарочито је потребно довољан број лечилишта и правилно одабирање лакших болесника за климатско лечење.

У Краљевини Југославији до 1930 г. постојала су следећа лечилишта: Брестовец на Сљемену (846м), Кленовик у Загорју (248м), Тополшица у Словенији (450м), Ловћен (1350м), Иришки Венац на Фрушкој

Кленовик у Загорју (248м), Тополшица у Словенији (450м), Ловћен (1350м), Иришки Венац на Фрушкој гори (430м), дечије опоравилиште на Палама (950м), Метаљка (1200м) и Стамбулчић (1050) у Босни и Херцеговини, Голник (500м) у Горењској и Сурдулица (530м) у Србији.

Лечење туберкулозе плућа на планини састоји се исто у јачању целог организма и то у лежању, доброј исхрани, хидротерапији, а касније у лаганом кретању. Од нарочите је важности постепено привикавање болесника на промене висинске климе уз лекарску контролу. Најповољније за лечење у планини јесу обољења првог стадијума ТБЦ па су тада резулатати и до 90% успешни. Сунчање планинским сунцем долази у обзир само код лакших или застарелих инактивних оболења (по могућности без температуре), јер јак прилив крви у плућа при тим условима може довести до крварења.Тежи случајеви туберкулозе са јачим деструктивним процесима нису никако повољни ради појачане механике дисања, која може да шкоди и проузрокује крварење. Рековалесценција иза свих операција хируршке форме туберкулозе бржа је у планини. Повољно је деловање планине код туберкулозне упале поребрице, јер бољом циркулацијом крви убрзана је ресорпција.

Једна од честих одредишта у излетима карловачких планинара чланова подружнице „Фрушка Гора“ коју су првенствено били из редова ученика и професора карловачке гимназије је управо посета санаторијуму на Иришком венцу. Зашто. У склопу бројних едукативно педагошких реформи спроведених у карловачкој гиманизији почетком 20. века била је и она по питању здравља и хигијене ученика. Тако је редовно излазио годишњи извештај школског лекара о здравственом стању гимназијалаца. Пред нама је један такав написан за 1929 годину. И у овом извештају је посебно наглашен *боравак на чистом ваздух на којем толико тежи тадашњи школски лекар, настављајући савестан рад свога предходника Др А. Данкуца, као једну од назначајних превентивних мера за здравље ученика.* У извештају Државне Школске Поликлинике у Сремским Карловцима који је поднео за ту годину др J. Симеоновић Чокић сазнајемо: “Здравствено стање ученика у овој години, упоређено са подацима на крају прошле школске године, не показује такођер неку знатнију промену. Код млађих ученика стање је у извесном погледу још лошије, јер је и проценат здравих ученика, с обзиром на строжију оцену, релативно мањи него прошле године, а и стање исхране ових ученика исто тако је нешто лошије. Код старијих ученика проценат здравих такођер је релативно мањи, из истих разлога, док се у погледу стања исхране код ових ученика показује извесно побољшање. Проценат млађих и старијих ученика са општом телесном слабошћу, као и број малокрвних ученика нешто је мањи него прошле године, а број ученика са добрим стањем исхране и код млађих и код старијих скоро је једнак. Потребно је на овом месту нарочито да истакнемо повољну појаву, да се сваке године смањује број ученика са лимфатичним обољењем вратних жлезда и да у овој години бележимо свега један случај обољења“. И оно што је најзначајније да је број ученика са туберкулозним обољењем плућа скоро исти као и прошле године и да је релативно мали јер се ради стална лекарска контрола оболелих ученика са честим рентгенолошким и специјалистичким прегледима као и благовременим упућивањем на опоравак и лечење. На крају др Симеоновић - Чокић закључује: “Да би се постигао овај, на изглед, незнатан успех, потребно је било више година истрајног и систематског рада ове установе и сталног саветовања и упућивање родитеља и самих ученика о великој важности превентивних мера за јачање отпорности и опште снажење дечијег организма“.

Већ по изградњи опоравилишта на Венцу председнику карловачке подружнице „Фрушка Гора“ професору Панајоту Миодраговићу у току летњег распуста, пред полазак у Словеначке алпе и на још један успон на Триглав, била је омиљена траса за припреме планинарење од Стражилово преко Вилина водица до Опоравилишта на Венцу. Његов колега, професор Симеун Гроздanић је исту трасу користио, не за стицање потребне кондиције, него за прикупљање биља за свој хербаријум а на Венцу би се најдуже задржавао изучавајући, као и касније др Јован Туцаков, велебиље односно фрушкогорску чемерику како је називао.

А како је изгледао један заједнички излет професора и ученика у Фрушку гору са посетом Опоравилишту на Венцу сазнаћемо из овога извештаја Карловачке гимназије: “6 маја 1934 приређен је традиционални Ђурђевдански уранак. Излет је изведен у три групе. Прва група - мешовити хор гимназије - под вођством г. директора Милана Јаковљевића и г. г. Станислава Геренчевића, професора др Албина Вилхара, проф.Теодоре Петровић, проф Ангелине Николић, супл. Мирославе Коплић,супл. Маршрута је била Бељешевац – Гргетег – Нерадин – Ириг – Хопово – Венац - кота, 444 Плетена анта – Стражилово - Карловци. Ученици су упозорени на рељеф, развође Дунава и Саве, формирање плићих вододерина и олука према сремској равници. У Иригу, (родном месту проф. Ангелине Николић прим.), је гиманзијски хор отпевао целу литургију лепо и складно. После подне у хладу воћњака провели су угодно се одмарајући уз песму и свирку. Око 4 часа стигло се у Хопово, манастир Доситеја Обрадовића. После кратког одмора и отпеваних неколико црквених песама кренуло се цестом ка Венцу. Ученицу су упозорени на вредност санаторија, одмаралишта и таборовања по здравље и душевно и телесно. По билу горе после 3 сата хода стигло се на Стражилово, а одавде у Карловце“

Често вам се јавља проблем ноћења када желите негде да идете на више дана? Ваш шатор више није довољно топао а врећа за спавања вам је постала неудобна? Желите чврст кров над главом и пуцкетање ватре као успаванку? Вашим проблемима је дошао крај јер од овог броја покрећемо рубрику

Текст: ВЛАДИМИР БАНИЋ
Фото: ЗОРАН СТОЈШИЋ

КАД ПАДНЕ НОЋ

(ПРЕДСТАВЉАМО ВАМ ПЛАНИНАРСКЕ И ДРУГЕ ОБЈЕКТЕ КОЈИ ВАМ МОГУ БИТИ ОД КОРИСТИ ТОКОМ БОРАВКА У ПРИРОДИ)

ПЛАНИНАРСКИ ДОМ КОЗАРИЦА У ЧОРТАНОВЦИМА

Локација	Викенд насеље Чортановци – Дунав 20 км од Новог Сада и 60 километара од Београда
Начин доласка	Сопственим превозом је могуће доћи до дома, сви путнички возови на релацији Београд-Нови Сад стају на станици Чортановци-Дунав
Капацитет смештаја	Дом располаже са три мале (по 2, 3 и 4 кревета) и једном већом собом (10 кревета) Дом има још 10 сунђера који се по потреби могу раширити по поду Нема постељине, потребно је понети или постељину или вреће за спавање
Хигијенски услови	Два туша и две wc кабине у оквиру дома Извор чисте воде на 20 метара од дома
Остале важне информације	Кухиња тренутно није у функцији, има само мали решо који се може користити Струје има у објекту У зимским условима обезбеђена су дрва за ложење Испред дома је башта са клупама и ложиштем за роштиљ
Понуда	Пешачко-бициклистичка стаза кроз шуму која почиње и завршава се на Козарици Дунав који је удаљен 200 метара од дома, са плажом и тереном за одбојку на песку Могућност пецања и организовања вожњи кануом по каналима и заливима Дунава Острво које се појави на сред Дунава када је низак ниво воде Ливада испред планинарског дома погодна за спортске активности
Цена ноћења	200 динара за ноћ по особи.
Особа за контакт	Владимир Банић, телефон: 061/654-15-61

Горњи део планинарског дома Козарица, дрвена једноспратна кућа, саграђен је још током другог светског рата, по наруџби неког немачког официра аустријског порекла који је у то време био на служби у Инђији. Кућа је била изграђена по узору на алпске куће из Аустрије и у почетку се налазила у Инђији, у близини садашње железничке станице. По завршетку рата кућа је пребачена у Чортановце и то тако што је комплетно размонтирана, даску по даску а затим возом одвежена до Чортановаца, одакле су чланови феријалног савеза, којима је тада припадало и планинарско друштво Железничар из Инђије пренели грађу у чортановачку шуму и тако започели изградњу планинарског дома Козарица. Првобитно замишљен да се налази код самог извора Козарица, по којем је и добио име, дом није дуго остао на овом месту већ је убрзо поново демонтиран и постављен 500 метара ниже, а као темељ је послужила кафаница која је већ постојала на том локалитету. Није познато због чега је дошло до пресељења дома али се намеће логичан закључак да је то учињено због тога што је првобитна локација била доста издвојена од централног окупљања викендаша у чортановачкој шуми, док је овај други локалитет био прометан и радо посећен од стране многобројних туриста који су тих година викендима често

одлазили у чортановачку шуму. Ближи Дунаву, тада веома популарној плажи и оној чувеној врби која је постала симбол љубави захваљујући култном југословенском филму Варљиво лето '68, који се овде снимао, са две простране ливаде, баштом и рестораном у којем се у сваком тренутку могла наручити порција свеже рибе, планинарски дом Козарица је убрзо постао најомиљенији објекат у овом делу Фрушке горе и у њему се нису окупљали само планинари већ и многи други љубитељи Чортановаца. Од оног старог планинарског дома, који је по првобитној замисли требао бити завучен дубље у шуму, заштићен од богатог живота којег је чортановачка шума у тим годинама водила, остао је само назив дома, по извору код којег је прво био изграђен. Дом се и сада налази код једног другог извора али назив Козарица је заживео и данас се планинарски дом, можда мало нелогично, зове планинарски дом Козарица, по извору удаљеном 500 метара од њега, а не плнинарски дом Четири камена, по другом извору који се налази на свега 20 метара од дома.

Планинарски дом Козарица је током 50-их и 60-их година прошлог века имао значајну улогу не само за развој планинарства већ и за многа друга слична удружења па и за туризам уопште. 1956 године, када је оформљена фрушкогорска трансверзала, планинарски дом Козарица је био прва контролна тачка али је касније траса измењена и Чортановци су избрисани са мапе трансверзале. Ипак, то није смањило популарност дома који је угостио планинаре из целе тедашње Југославије на многобројним слетовима и оријентационим такмичењима која су се одржавала на овим просторима, а првомајски уранци су окупљали велики број грађанства из околних места и на тим манифестацијама су простране ливаде испред дома биле тесне да приме све госте.

1980-их година, после вишегодишње стагнације изазване сменом генерација у планинарском друтву, Козарици је било потребно реновирање, што је био велики проблем јер је финансијска подршка ослабила па су сами чланови друштва преузели на себе највећи део трошкова да би освежили Козарицу. Ипак, током ових година, тачније 1987 године, инђијски планинари су успели да издејствују веома важан документ који је и данас на снази, а на којем пише да је планинарски дом Козарица дат на коришћење на неодређено време Планинарко смучарском друштву Железничар, односно, како се сада зове Планинарском клубу Железничар-Инђија. Из тог периода ће такође бити упамћени масовни првомајски уранци али и последњи велики слет железничких планинарских друштава, после чега је избио грађански рат у бившим републикама СФРЈ. Иако је рад планинарског друштва стао због ратне ситуације, Козарица је и

даље радила али је овога пута обављала једну хуману функцију, тако што је уступљена избеглицама са ратом захваћених подручја које су ту нашле свој привремени смештај.
1997 године Козарица поново постаје актуелна као састајалиште инђијских планинара. Овога пута викенде у дому проводи нова генерација која у првим годинама нема идеју како да доста оронулу зграду реновира и удахне јој нови живот. Покушавало се са издавањем у закуп ресторана дома уз обавезу закупца да одржава и улаже у планинарски дом. Од 1997 до 2008 године кроз дом је прошло много закупаца али мали је број оних који су у њега заиста нешто уложили. Као сведок тог времена остала је само надстрешница која и данас постоји а која је због лоше обављеног посла део плана за рушење. Лош избор закупаца и недовољна ефикасност комисије за дом која је требала да контролише спровођење уговора које је клуб имао са закупцима, довели су Козарицу у изузетно лоше стање. 2003 године је дошло до обимне радне акције која је трајала више од два месеца и током које су инђијски планинари уз скромна финансијска средства које је обезбедио савез спортова и много уложеног труда сваког појединца, извршили комплетно кречење свих просторија, фарбање спољних зидова и једног дела дрвенарије, поправку инсталација и монтирање нових кревета. У овој акцији помогао је Црвени крст Инђије тако што је обезбедио 10 нових металних кревета, постељину за свих 25 кревета у дому и исто толико ћебади. Козарица је тако постала чистија и поново је окупљала инђијске планинаре али је проблем са закупцима ресторана остао нерешен све до 2008 године, када Управни одбор клуба одлучује да, управо због лошег пословања тих закупаца, одустане од оваквог начина функционисања дома.
2010 године у Чортановцима се организује међународни камп а централно место дешавања је планинарски дом Козарица. То је била иницијална каписла за Општину Инђија која ће уложити средства за оспособљавање две туш кабине, што је било први пут да је дом добио своје купатило. Од тада је прошло још неколико година пре него што ће се за дом заинтересовати новоформирани бициклистички клуб МТБ Дружина са којим је ПК Железничар-Инђија врло брзо нашао заједнички језик и тако је настала сарадња два клуба са циљем да Козарица поврати свој углед и поново постане једно од најомиљенијих места окупљања за планинаре, бициклисте и друге љубитеље чортановачке шуме. Током 2014 године је организована тетељна радна акција у којој је комплетан дом окречен, дрвенарија офарбана, постављен је ламинат, обезбеђени су нови душеци, плато испред дома је уређен, постављени су нови столови и клупе и извршене су поправке на крову. Општина Инђија је током ових радова одиграла једну од кључних улога тако што је обезбедила ламинат, душеке и уредила плато испред дома.

Планинарски дом Козарица је од 1999-е године домаћин планинарске манифестације Дунавске чаролије, која се одржава сваке године задњег викенда у августу месецу и на којој се одржавају такмичења у планинском трчању, планинском бициклизму, оријентирингу, фестивал планинарског и авантуристичког филма и низ других програма. Од 2013 године се у јуну месецу у дому одржава и годишња акција МТБ Дружина која окупља све већи број љубитеља бициклизма. Козарица је такође место окупљања и за традиционалне првомајске уранке а такође је отворена за све заинтересоване госте који желе да проведу викенд у чортановачкој шуми кад год то пожеле. Поред Дунавских чаролија и годишње акције бициклиста, Чортановци у својој понуди имају и неколико пешачких и бициклистичких стаза, вожњу кануима по Дунаву и његовим многобројним каналима, купање на плажи на којој је некада сниман филм Варљиво лето '68 и неколико значајних историјских знаменитости скривених у чортановачкој шуми. Планинарски дом Козарица данас има 23 лежаја у четири собе без постељине, три мале и једној великој, а постоји и 10 помоћних душека за случај боравка веће групе у дому. Купатило тренутно није у функцији јер је бунар из којег је долазила вода загађен отпадним водама. Такође ни ресторан дома тренутно није у функцији нити дом има своју кухињу (само решо). Ти су радови планирани да се обаве током 2015 године.
Дом нема домара, боравак у дому се може најавити путем телефона.

НА НАЈВИШЕМ ВРХУ МАЂАРСКЕ

Текст: ЗОРАН ВУКМАНОВ
Фото: НИКОЛА ЛАЦКО

Успон на највиши врх Мађарске Кекес (1014 м/нв) и учешће на акцији Téli Mátra M (Зимска Матра М стаза). Нас петорица из Суботице на иницијативу Карољa који нас је пријавио и организовао били смо учесници ове масовне акције (по сазнањима око 3500 учесника).

О организацији акције све похвале, добар пример како се тако велики број учесника може у релативно кратком року пријавити, извршити плаћање котизације и кренути на једну од четири понуђене стазе а да се осим мало чекања у реду не доживи ни једна стресна и нервозна ситуација. На акцији се могло учествовати само уз претходну он лајн пријаву.

Карољ и Ласло су кренули на XL стазу од 40,5 км ја сам проценио да је то за мене превише па сам се приликом пријављивања определио за М стазу од 25,4 км која пролази преко највишег врха Мађарске што је био и пресудни мотив за учешће на овој акцији. Никола и Небојша који се накнадно пријавио су били истог размишљања као и ја.

Временске прогнозе су говориле да ће субота бити без падавина, сунчана што се и остварило (како иначе може бити када ја идем негде) но киша која је у петак обилно падала је расквасила стазе у подножју планине а поток Gyöngyös је набујао до те мере да је и мост био преплављен па је прелазак до КТ 1 Lajoshaza био отежан тј. морали смо загазити у воду како би смо прешли на другу обалу.

Организатор је на старту приликом поласка на стазу напоменуо да ће код КТ 1 бити корекције стазе али недовољно јасно и конкретно те ми нисмо у потпуности схватили о чему се ради па смо након овере КТ 1 наставили првобитно најављеном трасом уз поток. Све је то било лепо до момента када се требало прећи на другу страну потока. Мостић (ако се то тако може звати) је био залеђен, више је подсећао на гимнастичарску греду, узан, помало накривљен, никако није био нешто што улива сигурност. Са друге стране помисао да се може упасти у воду и бити сасвим мокар ником од нас није била пријатна. Одлучили смо да се вратимо десетак метара уназад и на једном погодном месту прећемо на другу обалу преко обореног стабла (најсигурнији начин је био да се стабло зајаши и у седећем положају миц по миц пређе на другу обалу). Наравно да ово није био једини прелазак са једне на другу обалу и наравно да је увек недостајала само једна ствар да прелазак буде безбедан и брз а то је мост. Довијали смо се на разне начине, срећом осим губљења времена других проблема није било. Ноге су нам и онако већ свима мање више биле мокре.

На КТ 2 Vorosmathy turistahaz смо стигли готово у минут по предвиђеном времену. Схвативши да уколико желимо акцију завршити у задатом временском лимиту немамо права на дужа задржавања само смо попили чај и наставили даље. Достигнута висина је већ око 650 метара и овде је било много више снега а мање блата па је ходање било веће уживање. Срећемо и учеснике XL стазе, оне најбрже,

већином трејл тркаче који са лакоћом прелазе стазу. До наредне КТ 3 Pisztrangos to није било већих проблема, још увек смо били у оквиру задатог времена. Никола је мало повукао и одмакао напред док је Небојша помало заостајао. Следио је успон на Кекес, највиши врх Мађарске. Непуна 3 км уз 350 метара успона.

Не знам, било ми је јако тешко. Нисам успевао ничим да се опоравим, једноставно сам се осећао слабо, имао сам вртоглавицу, често сам застајао и пропуштао остале да прођу. Некако сам успео изаћи на превој одакле креће завршни успон. Присетио сам се неких успона који су ми такође тешко пали, Мусале, Шар планине…па неће ваљда један Кекеш да ме намучи више од њих. Последњим атомима снаге успевам да се испењем до метеоролошке станице. Ту сам, на 1000 метара висине, још стотинак метара и стижем до КТ 4 Кекес. У кашњењу сам пола сата. Много :-(Задржавам се само толико да ми контролори овере пролазак и да сипам чај у флашицу од јогурта јер сам наравно шољу поново заборавио кући. Брже боље настављам до самог врха Кекес. Једна фотографија на брзину, купујем један магнетић за успомену док се чај мало расхладио и већ сам спреман за финиш.

Гледам на сат, имам још 80 минута за тих преосталих 8 км. Схватам да без трчања нећу успети. Могу ли ја трчати сада када сам много исцрпљен? Шта ће бити са оним најављеним опасним и клизавим деоницама? Не желећи да будем песимиста крећем надоле, стаза је у почетку сасвим добра, напредујем брзо, видим да се многи журе, вероватно и њих муче сличне бриге око временског лимита. Што сам ниже снега је све мање а блата све више. Срећна околност је да блато није лепљиво. Више ни не гледам где стајем, блато, вода шта год, само да се што пре иде напред. КТ 5 Gyokeres forras, смањо сам кашњење на 15 минута.

Не задржавам се ни мало, одмах јурцам даље. Има наде. Наилазим на поменуте клизаве и опасне деонице. Постављено је уже па је спуштање на овој деоници олакшано. Нема ни гужве на стази, успевам брзо да савладам обе овакве деонице осигуране ужадима. Терен је све блатњавији. Час гледам на сат, час на ГПС, на мапу, колико има, хоћу ли стићи? Рачунам на брзину, фали ми 2,3 минута. Немам снаге да убрзам. Готово, нећу успети. Плаче ми се од муке. Каскам, трчкарам колико могу, улазим у улицу где је школа, још минут. Знам да има око 200 метара. Брзо улазим у двориште па у школу, одмах предајем своје папире за записнички сто. Поред мене је једна учесница коју муче исте бриге. Срећом организатори су мека срца, кажу да 3 минута не ремете ништа. Јој која срећа, вредело се трудити. Ипак сам успео. Било је врашки тешко. Мени теже него у новембру на Балатону мада се остали из екипе не слажу.

Чекамо Небојшу, стиже и он ускоро, он је срећан што је учествовао, њему лимит и није толико битан. Пресвлачимо се у чисто и суво, Већ је много лакше. У минут тачни са лимитом стижу и наши хероји Ласло и Карољ, и они су имали сличне муке као ја и они су успели. Била је ово једна заиста динамична, атрактивна и напорна акција. Било је задовољство бити део ње.

Текст: БОРИВОЈЕ ВЕЉКОВИЋ
Фото: САША РУДЕЖ

НА ВРХУ СУВЕ ПЛАНИНЕ

На Сувој планини, од 20. до 22. фебруара 2015. године, одржана је Републичка планинарска акција: „19. Зимски успон на Трем“. Планинарски клуб „Железничар“ из Ниша успешно је организовао акцију.

По програму, у суботу 21.фебруара окупили су се учесници и пријавали „Штабу акције“ у дому Културе у Доњој Студени. Око 07:00 часова уследило је свечано отварање и полазак прве групе на стазу. Учесници који су приспели својим превозом, аутобусима или аутомобилима кренули су око 08.00 часова. Стаза води асфалтним путем кроз село Доња Студена до излетишта „Бојанине воде“ (890 м/нв). Наставља макадамским путем ка извориште „Љубина чесма“ (1100 м/нв). Овде су кренули десно планинарском стазом кроз шуму, стрмо уз брдо до превоја „Девојачки гроб“ (1311 м/нв). После краће паузе за фотографисање наставили су ка врху гребеном Суве планине. На врху „Трем“ (1810 м/нв) стигли су после препешачених 18 км.

Било је 1180 учесника из 89 планинарских друштава и клубова.

Са пријатељима из планинарског друштва „Нафташ“ из Новог Сада на овом успону учествовала је и Татиана Матић из ПСД „Поштар“ из Новог Сада.

У години када ово Друштво обележава 60 година од оснивања Татиана је донела први поклон. Високогорски успон, у зимским условима, на врх висок 1810 метара.

Хвала Татиани.

На снимцима смо запазили и чланове ПСД „Стражилово“ из Сремских Карловаца.

Своје утиске о успону написао је Саша Рудеж и објавио на Фејс профилу Друштва:

„Субота. Дан је био сунчан и прохладан, идеалан за планинарење. Од Девојачког гроба до Трема (1810м) дувао је јак ветар. Без већих проблема савладали смо успон. При повратку, било је мањих проблема (како за кога). Снег на стази се у међувремену заледио од Девојачког гроба, кроз шуму до извора. „Настрадао“ је Ервинов штап. Безбедно смо се спустили.

Изузетно добра организација и гостопримљивост која се памти. ГСС је исто тако био на нивоу задатка. Обезбеђивао је опасније делове стазе и помагао планинарима“.

Боравак на Сувој планини искористили су да у недељу изврше успон на Мосор (985м). Било их је деветоро: Драгана Којадиновић, Татиана Матић, Ервин Пашти и Саша Рудеж, два планинара из Ниша, два водича и два момка из ГСС-а.

До врха и назад препешачили су око 4,5 км.

Саша је укратко записао: „До врха ромињала је ситна кишица. Када смо дошли горе, сунце нас је обасјало. Било је веома пријатно. По повратку у Доњу Студену (где се налазио штаб акције – полазно место) сачекали су нас љубазни домаћини и пожелели безбедан повратак кући.

Текст: ЗВОНКО ЂАИЋ
Фото: Интернет

Путопис из Аустралије
АУСТРАЛСКИ СЕВЕРО-ЗАПАД
KIMBERLEY RANGES

Два предела изненађујуће лепоте сачињавају северозапад аустралског континента: Kimberley region и Pilbara region. Заједно, ова два региона покривају преко један милион квадратних километара (6 величина Енглеске) почињући од града Onslow на југу до града Kununurra на северозападу. Проћи ћемо кроз Kimberley rangersK на овом путовању.

Kimberley масив је једно, природом скривено, благо северозапада Аустралије које је сачињено од компликованих и грубих терена где постоје спектакуларне долине, водопади, пећински системи, региони прашумског растиња и једна изненађујућа разноврсност дивљег света, недирнуте пешчане морске обале, што све заједно претставља једну од задњих области дивљине на свету.

Са густином насељености од око једног становника на 1000 квадратних километара, или само 40 000 у целом региону, једна је од задњих аустралских, а и светских ретко насељених дивљина. Kimberley масив ће бити описан у овој причи о посети том региону теренским возилима, с којима је овде једино и могуиће путовати.

Зато, молим седните, ставите кајиш око појаса, отворите очи широм и добро се држите. Идемо – говорећи фигуративно. Погледаћемо Mitchell Falls, Bungle-Bungle Ramges и Kimberley Gorge, а све што је између, као на пример: Gibb River, Cape Leveque, градове Kuninirra и Broome мораћемо изоставити до следећег путовања у овај крај. Пролазићемо кроз спектакуларне долине, скочићемо у хладна језера (пошто прво истерамо крокодиле; пирананема), видећемо изванредне, недирнуте галерије урођеничке уметности, стеновите узвисине и многочега другог што вам око запази (замолио сам вас да отворите очи широко).

Mitchell (Мичел) Водопади су део тока реке Мичел; приступ водопадима је могућ само са теренским возилима па чак и онда уз доста труда и пажње да би се стигло до места за камповање. Околина је богата урођенићком, Wandjina и Wunambal племенском уметношћу, али фотографисање и објављивање њихове уметности, по племенским традицијама и законима, није дозвољено. Најпознатија биљка која овде расте је Livistona палма која достиже и до 18 метара висине, док се за многе примерке сматра да су стари око 300 година.

Како су планине у облику кошнице, прошаране карактеристичним браон и црним линијама постале током времена? То је оно што већина посетилаца жели да сазна! Претпоставља се да су формације камена пешчаника у Bungle-Bungle пределу старе 350 милиона година, додај или одузми који миллион. Слично формацијама у Geiki и Wandjina долинама цео масив је постао током Девон геолошког периода. Истински, Bungle-Bungle предео је седиментација пешцаног материјала на дну неког прастарог речног тока у коме се тај материјал таложио, постао сабијен и постепено се издигао под притисцима земљине масе одоздо да би формирао планински масив.

У почетку цео масив је био једна огромна целина са пукотинама и саставцима који су били резултат покретања тла. Временске прилике су изазвале ерозију пукотина и ивица током милиона година под утицајем кише, ветрова и наизменичних промена ниских зимских температура и преко 50°Ц врућина током летњих сезона.

Чудновати купасти облици, су евидентни изразито уздуж ивице масива. Погледом из ваздуха, може се видети стварање тих купастих облика ерозијом у правцу средишта. Крајњи резултат тих активности природе, ми, данашњи житељи планете нећемо имати прилику да видимо јер ће тај процес трајати и следећих неколико милиона година, па ко жив ко није.

Тамнији слојеви седиментације имају већу садржину глине и због тога боље задржавају влагу што, при томе, условљава бољи опстанак цијанобактерије (примитивано рганизам исто познат под именом плаво-сива алга). Ова бактерија расте на површини,

само неколико милиметара у дубину камена, што је довољно за заштиту од ерозије. Слојеви светлије боје садрже мање глине, више су порозни и изгубе влагу брзе. Цијанобактерија овде не растеи без заштитног слоја површина је изложена "црвеној рђи" што се одражава оксидацијом гвожђа чији је показатељ браон-оранжбоја. Познато је да је камен пешцаник крушљив, подложан је испирању у време обилних киша

током кишне сезоне што омогућава стварање широких потока и дубоких кањона, као што су Cathedral и Manning клисуре.

Заштита масива од површинске ерозије је јако важна и због тога заштитни слој цијанобактерије се мора јако пажљиво сачувати. Из тих разлога пењање по стенама, онако како ми то знамо да радимо, није дозвољено, мада пешачење кроз околину није проблем под условом да се не скреће са установљених стаза и путева. Без обзира на обавезу да се са стаза не скреће још увек се налазимо у једном магичном свету који нас наводи да мислимо да смо у неком другом паралелном свету.

Kimberley масив је место јако драматичних пејсажа врло интензивних боја. У једној таквој огромној области постоје многобројне природне привлачности као што су камени масиви, бучни водопади и својеврсни дивљи свет биљака и животиња, како сам већ споменуо.

Насупрот ономе што је сваком добро познато да у природи

постоје четири годишња доба, могу вам рећи да у овом чудноватом делу света постоје само два годишња доба: Суво (од маја до октобра) и Мокро (од новембра до априла).

Сува сезона у Kimberley масиву је карактеристична по чистом плавом небу, топлим источним ветровима који допутују из унутрашњости континента, топлим

данима и често прохладним ноћима. Временско стање у ово доба године је врло стабилно и са јако мало падавина. Ово чини велику погодност планирању похода и пребивању у овој чудноватој природи.

Мокра сезона, међутим, је врло контрастна сувој из очигледних разлога. У време монсунских падавина цела регија масива постане врућа и врло спарна са великим процентом влаге у ваздуху. На моменте временске прилике могу постати дивље и опасне, поплављене, а често и непредвидљиве.

Забачени региони северозападног дела Аустралије су једни који су били најраније насељени на аустралском континенту доласком народа пре 60 000 година са острва који су данас део Индонезије. Овде је преисторијски дом најстаријим сликама и цртежима урођеничке уметности на свету скривеним у многим природним галеријама заштићеним од времена превисима на обронцима. Једно од познатих места урођеничке уметности је стена Wandjina. Први европљанин који је истражио овај регион био је Aleksandar Forrest 1879. године. Он је дао имена двема рекама – Fotzroy и Ord. Исто тако, по свом доласку, он је почео да издаје белим досељеницима (туђу, аборигиналску) плодну земљу дужином тока ових река.

Географија Kimberley масива, као што сам већ напоменуо, је један огроман контраст геолошких формација: дубоких стеновитих долина, кречњачких пећина, бистрих језера и водопада, остатака вулканских активности, стена пешчарског камена, зелене травнате заравни, пустињске површине… Због тога су оформљени многи национални паркови тако да би се обезбедила заштита околине, као што су: Purnululu, Bungle-Bungle, Mirrama, Mitchell River, Tunnel Creek, Wandina George, Karijini, Drysdale River

Реке овог географског региона уливају се у Индијски Океан, а обала Индијског Океана је истовремено и крајња граница овог масива и северозападне обале континента. Дужином овог сегмента обале, која је дуга око 2000 километара, стварају се једне од највећих измена плиме и осеке на свету; те измене могу да досегну разлику и од 15 висинских метара између високе и ниске воде. У овим морским водама живи и највећа врста крокодила на свету позната по имену “крокодил слане воде” (salt crocodile), док у рекама најбројнија врста рибе је Барамунди,расте и до 20 килограма.

Главни градови у региону су Kununurra i Wyndham на северу, Onslow, Derby и Brome на југу, Halls Creek Fitzroy Crossing у унутрашњости. Главни град Западне Аустралије Perth је удаљен 3000 километара према југу.

Надам се да сам успео да вам дочарам визију овог географског предела кроз моје очи, надам се да сте се добро ознојали од аустралске врућине и да сте сада већ спремни опрати са себе прашину овог путовања.

До следећег путописа.

Текст и Фото:
ЖЕЉКО ДУЛИЋ

БЈЕЛАСИЦА 2014.

Тешко је започети било коју мисао, текст или извештај са планинарске акције која има тужан почетак, али зато има срећан крај. Те среде заправо нисмо ни одржали састанак у просторијама клуба, нисмо ни веровали да читамо такве редове и да ширимо ту тужну и страшну вест. Од нас је отишао на своју планину, на свој никада освојен врх. Клуб се опростио од једног великог пријатеља, човека, планинара једном речју друга и нашег великог члана.

Пред сам полазак и време које је намењено за паковање и последње припреме, у мислима пребирам по сећањима на лепе успомене са ранијих планинарења са Банетом. Акције на које смо са осмехом, лакоћом и уживањем ишли само су долазиле једна за другом, сећајући ме на веома лепе успомене на Банета. Кренули смо на знак пиштаљке, воз је клизио из Београдске станице, као да још неко касни и улази у њега… Тог трена схватио сам да је овај девети пут по реду акција на Бјеласицу имала још један важан задатак и носила тежину у себи.

Путовање до Мојковца имало је исти онакав сјај, радост и лепо расположење међу учесницима, коијх је и ове године, било да иду по први пут. Рано ујутро стижемо у Мојковац, после припрема за пешачење и препакивањА великих тешких ранаца за транспорт до планинарског дома Џамбас (1430мнв). Имали смо осећај као да смо на некој великој експедицији. Ми смо одмах после тога кренули на пешачку туру дугачку око 12км, висинске разлике 300-400м. До поднева стижемо до планинарског дома преко Бојне њиве, где је одржана Мојковачка битка 1916 године. После толико одлазака на Мојковачку страну Бјеласице, ова стаза за мене је била сасвим непозната. Поред свих непознаница и упркос ниској облачности, која се додуше полако и постепено подизала, успешно смо пратили маркирану стазу. Кратак предах, распакивање, смештај у дом и после сат времена кренули смо у шетњу на Мучницу. Оближњи врх надомак дома висок је 1809мнв. Пењање на Мучницу није захтевно и веома брзо смо се нашли на месту одакле се поглед шири на све стране. Повратак у дом, где смо остатак времена провели одмарајући и уз поглед на феноменалан залазак сунца у правцу врхова Синјајевине и Морачких планина.

Други дан на Бјеласици био је заправо главни дан у нашем плану. Пењање на највиши врх Црну главу 2139мнв започели смо из планинарског дома, рано ујутро. Време је као и претходног дана обећавало, под ногама нам је био снег, изнад нас ведро и плаво небо са сунцем које нас је грејало све време! Права зимска идила по лепом сунчаном дану. Већ при првом успону, не толико далеко од дома, почело је са подизањем радне температуре. Није више толико хладно, иако смо још увек у сенци Бјелогривца. Овога пута прошли смо непосредно близу врха, на врх Бјелогривац нисмо ишли јер се наш циљ појавио на хоризонту. Следило нам је спуштање према Шишком језеру. Мало плаво, сакривено покрај катуна на висини око 1500мнв. Кратак одмор за шољу топлог чаја и предах за наставак према успону на гребен који је на висини око 2000мнв. Очекује нас леп успон, стазом која није маркирана нити постоји уцртана на мапи. Проходност терена који смо

изабрали за наше даље напредовање, осмотрио сам још са претходног спуштања према Шишком језеру. Прћење снега, корак по корак, један за другим за нешто мало више од једног сата налазимо се на гребену Бјеласице изложени јаком ветру! Заштиту смо нашли код великих громада стена које представљају природно склониште од ветра.

Тако близу, а тако далеко… последњи сат времена остао нам је до места, на којем смо заједно били, и уживали у успеху, на месту одакле се видело баш све! Ево баш ту на врху, на висини, ту на Црној глави, минутом ћутања, одавањем поштовања, опростио сам се од великог човека, пријатеља, планинара и члана планинарског друштва. Опростио сам се од Банета! Цело наше окружење било је као на длану, тамо негде у непознатом правцу остају ситни трагови, једног великог вилењака који је кренуо на свој неосвојен врх!

Честитке на врху, задовољни успоном, радујемо се успеху свих нас који смо заједно кренули јутрос од дома. Са врха могли смо да видимо Комове, Проклетије, Хајлу, Дурмитор, Сињајевину, Морачке планине, па чак и планине на мору, Румију и Ловћен. У Србији се лепо могао видети Копаоник, Голија и Камена Гора. Дан толико леп и ведар, као награда за наш целодневни труд, повратак је тек следио, ваљало се спустити до познатог терена пре мрака. За успон нам је требало пуних седам сати, тако да планирамо повратак у дом за још максимално пет сати хода! У дому нас очекују око вечере! Силазак са планине је у већини случајева опаснији од самога успона, могућност да се неко повреди је увек присутна, морамо да будемо опрезни и стрпљиви до самог краја и завршетка дана! У повратку смо уживали у Урсуловачком и језеру Шеварине. Залазак сунца је врхове Стрменице обојио у наранџасту боју. Повратак по мраку нас је знатно успорио, полако смо пратили пут испред и повремено проверавали куда идемо.

Наредног дана било је оних који су одмарали и чували снагу за повратак према Мојковцу, а за остатак групе следио је успон на Турјак 1970мнв, све као по плану акције, и повратак у Мојковац. Сат и тридесетак минута потребно је за успон на сам врх који је раван и величине два терена за фудбал. Одатле смо одлично успели да видимо долину у којој се налазе градови Бијело Поље и Пљевља, који су били прекривени маглом. У повратку са врха нашли смо кутак у природи, време да уживамо у лепоти планинског катуна Жарски и малог залеђеног језера. У поподневним сатима, почели смо паковање, сређивање и припрему за полазак на воз доле у Мојковац. Као и сваке године неизбежна, гостољубива и пријатна пауза у породичној кући Божовића, уз приче од претходних година и послужење. Увелико је мрак и требамо бити опрезни при силаску... убрзо се зачуо звук воза који је ишао истом оном брзином као када смо пре три дана кретали из Београда. Број дана је кратак да би се могло набројати шта нам се све догодило и какве утиске овај пут носимо са Бјеласице.

Учесници задовољни, испуњени и срећни враћају се у свој приватни свет и окружење. Сви ведри и расположени за дуго путовање до куће, посла или неке треће обавезе. Ове године имали смо велики разлог и обавезу да све протекне у најбољем реду.

Са задовољством могу рећи да је планина овог пута показала своје право лице, дозволила нам је да уживамо у природи, да упијамо топлоту и енергију којом зрачи. На један леп и необичан начин, опростили смо се од овогодишње акције на Бјеласицу као и од Банета који је верујем био све време са нама.

Хвала ти до неба... твоји вилењаци!!!

Текст:
ЗОРАН ЈАКОВЉЕВ
ЕДИН ОПРАШИЋ
Фото:
БРАНИСЛАВ СРДИЋ
ЗОРАН ЈАКОВЉЕВ
ЕДИН ОПРАШИЋ

ЗИМСКИ УСПОН НА ЛУПОГЛАВ

Чланови ПСД „Стражилово“ из Ср. Карловаца, Бранислав Срдић, Един Опрашић и Зоран Јаковљев учествовали су на Меморијалном зимском успону на Лупоглав (2102 м) који је одржан 14. и 15. фебруара 2015. на планини Прењ у Босни и Херцеговини. Акцију је организовао Планинарски савез БиХ, а обезбеђивала Горска Служба Спашавања БиХ. Ово је традиционална акција њиховог савеза која се организује у знак сећања на тројицу алпиниста Илију Дилбера, Зијаха Јајатовића и Милорада Стјепановића, трагично преминулих приликом првог (познатог) зимског освајања овог врха 1970. Ове године, 45. година након тог несрећног догађаја према речима организатора на Лупоглав је изашло рекордних 200 планинара у једном дану из 5 земаља бивше СФРЈ (БиХ, Словенија, Хрватска, Црна Гора и Србија) од којих су двојица освојили Монт Еверест, а десетак учесника има савладану надморску висину од преко 7000 метара. Ову акцију многи користе као тренинг за походе на Хималаје, Аконкагву, Килиманџаро, Елбрус, Алпе и то говори о атрактивности и захтевности овог зимског високогорског успона.

Када сам прошлог лета са врха Велики Вилинац (2116 м) на Чврници насупрот кањона Неретве први пут угледао Прењ занемео сам на тренутак. Поподневно сунце је обасјавало стеновите врхове планине. Изгледала је барем три пута атрактивније од Чврснице. Био сам одушевљен. Све сами бели шиљци, шкрапе, кулоари и куполе на вишим деловима, а у подножју шума. Нисам тада знао о којој се планини ради, али сам већ тог дана чуо многе приче о њој и био сам сигуран да ћу се врло брзо упутити ка неком од њених врхова.

Позив за акцију сам добио од Жељка Дулића код нас на планинарском дому Стражилово. Еда се те вечери само смешкао и храбрио ме да се пријавим. Нисам се дуго двоумио. Међутим, сама помисао да на Прењ крећемо на Црни петак изазивало је код мене велику дозу забринутости и страха. Од момента када сам се пријавио за учешће, тамо негде крајем јануара, није могао да прође дан, а да не размишљам о Прењу и ономе шта нас тамо очекује. Утрошио сам сате и сате претражујући по интернету извештаје, фотографије, видео клипове, мапе и ГПС трекове не бих ли се што боље упознао са овом непредвидивом планином. Имао сам шта и да видим. Прењ – Босански Хималаји, Лупоглав – Босански Матернхорн. Тако барем кажу. Она заслужено улива страхопоштовање код сваког планинара који одлучи да је посети. Нарочито у зимским условима. Међутим, чињеница да ћемо имати врхунске водиче и да ће акцију обезбеђивати ГСС уливало ми је осећај сигурности.

Прикључили смо се тиму Алпинистичке секције Нови Сад. Наш водич је био Жељко. Све је било унапред добро припремљено. Неколико недеља пре акције се тренирало и одржавали су се састанци тима. Сви смо комплетирали техничку опрему – цепине, дерезе, појасеве, карабињере... Требало је да нас буде дванаест, али је двоје одустало тако да нас је било укупно десет. Жељко, Маријана, Јасна, Данијела, Милица, Звонко, Михајло, Еда, Бране и ја. Распоредили смо се по навезама и по шаторима као под-тимови. За ову прилику изнајмили смо шатор у Позитиву, продавници планинарске опреме из Београда. У питању је Хаски Флејм из четворосезонске колекције и показао се одлично...

Нас тројица Стражиловаца смо били једна навеза. Еда, који једини од нас има звање Алпинисте приправника је био распоређен за вођу навезе. План је био да након повратка са врха другог дана, када сви учесници акције крену да се спуштају низ планину са Барног дола до Бјеле Мостарске наша

десеточлана екипа остане у кампу још једну ноћ како би се тренирало и осетила тежина боравка у екстремним условима, што је организатор одобрио. Наравно, све у циљу тренинга за предстојеће планиране експедиције и освајање високих врхова. Ипак смо ми из Војводине, прилично удаљени од високих планина и немамо често шансу да осетимо зимске услове на тој висини, а продужени празнични викенд је то дозвољавао.

Петак 13. ... фебруар

На акцију смо ишли са једним комбијем и једним аутомобилом. Кренули смо из Новог Сада у петак око 23.30 ч, путовали целу ноћ, а уз пут смо правили доста пауза.

Субота 14. Фебруар

У Јабланицу смо стигли око 6 ујутро и тамо пили кафу и клопали бурек. Било је јако хладно. Наставили смо још двадесетак километара магистралом јужно пратећи Неретву до вијадукта Бјела, где се скреће десно. Стиглисмо на зборно место Мостарска Бјела (120 м) подно Прења у суботу око 8 ч, 2 сата пре старта акције. Били смо међу првима. Срдачни домаћини нас поздрављају и желе добродошлицу. Сунчано је и веома топло за ово доба године. Нема облака ни ветра. Осети се јак утицај медитеранске климе која се пробија кроз долину Неретве од Јадрана ка северу. На Прењу се сударају медитеранска и континентална клима и зато је готово немогуће направити поуздану прогнозу времена, јер се у једном дану могу сменити 2 па чак и 3 годишња доба.

На старту је почела да се ствара велика гужва. Организатори акције су били пресрећни овако великим одзивом. Пристизали су планинари из околних градова Мостара, Јабланице, Сарајлије, и из разних крајева Екс Југе. Високогорци Црне Горе, Дубровчани, Словенци, женска екипа из Београда под вођством Драгана Јаћимовића која тренира за Хималаје и још многи други. Велика је част планинарити у оваквом друштву. Малтене сви имају врхунску опрему, од ципела до шлемова. На све стране севају брендови Мамут, Норт Фејс, Пецл, Ла Спортива, Камп, Милет, Блек Дајмонд, Хаски, Салева, Лови Алпајн и још многи други. Поздрављање, пријава учесника, комплетирање опреме, чај и крећемо.

Кренули смо око 10.30. Широки макадамски пут нас води уз реку Бјелу Мостарску која је толико чиста да може да се пије, а има фантастичан укус. Пролазимо покрај неколико бетонских брана, а затим преко импровизованог мостића прелазимо Бјелу на месту на којима су ранијих година учесници били приморани да је прегазе. Сви су одушевљени и падају прве похвале организаторима. Недалеко одатле је раскрница на којој се скреће десно за Лупоглав и већ ту почиње леп успон. Пењемо се најпре уском стазом ка напуштеном селу Грабовчићи (650 м) где правимо већу паузу и уживамо на сунчаној ливади са погледном на кањон Неретве и Чабуљу, а затим настављамо даље кроз густу шуму и шибље. Стаза је добро сређена. Шибље је окресано и ево нових похвала за организаторе. Успон је прилично захтеван и малтене да нема равних деоница. Све време узбрдо! Највеће проблеме нам ствара тежина опреме коју носимо. Када смо постигли висину од око 1200-1300 метара коначно наилазимо на снег. Листопадну вегетацију постепено замењује четинарска шума. Како постепено добијамо на висини, тако расте и дубина снега и повећава се нагиб терена. Улазимо у увалу која треба да нас изведе до Барног дола (1600 м). Терен полако почиње да се мења, наилазимо на заравнине поред стазе и ту већ неки планинари почињу да постављају своје шаторе. Након неких 20 минута хода одатле, наилазимо на идиличан пропланак, видимо већ неколико постављених шатора и људе који копају вучију јаму и одлучујемо да ту закампујемо. Главни камп је само пар стотина (дужинских) метара удаљен од нас. Постављамо шаторе, један Едо и ја, а други Срдић и Слађа. Пресвлачимо ознојани веш и почињемо да отапамо снег на примусима за супу и чај, а касније и количину воде која ће нам бити довољна за сутрашњи успон на врх. Након скромне вечере, а затим дружења са комшијама и грејања уз ватру, обилазимо главни камп. Камп личи на један прави планинарски град са пространим тргом и уским улицама међу шареним кућицама. Након тога се спремамо за спавање и полако се увлачимо у шаторе и вреће. Температура током ноћи се кретала између минус 5 и минус 10. Ветра скоро да уопште није било. Пред зору, Еда ме пита како ми је. Буновaн одговарам – између хладног и ОК! Вероватно да то значи „лоу комфорт“ моје вреће. Пише да је – 9.

Недеља, 15. фебруар

Будимо се у 6 сати. Цвокоћемо од хладноће, ужурбано доручкујемо и спремемо се за успон. Око 7 ч долазимо до главног кампа у Барном долу. Ту користим прилику да накачим појас. Мислим да бих пре успео да склопим Рубикову коцку. Помажу ми прво Еда, а затим и Жељко и на крају је све савршено затегнуто. Недалеко одатле присуствујемо полагању венца на споменику страдалим планинарима и крећемо на финални успон ка врху. Крађу паузу смо искористили да наместимо дерезе. Жељко и остали ми помажу. Стицајем околности које овде не бих коментарисао морао сам да назујем дерезе које нису компатибилне са мојом ципелом. То ми прави проблеме и оне једноставно после пар стотина метара хода спадају, прво десна два пута, а онда и лева. Трошимо драгоцено време на поновне покушаје монтирања. Жељко даје свој максимум да ми помогне али је моја ципела једноставно ужа од лежишта пете и оне пропадају у назад. То јако успорава кретање наше групе и многи нас обилазе. Видно сам нервозан и деморалисан и пакујем их назад у ранац. Снег је добар и немам проблема са кретањем без дереза. Након неколико мањих превоја излазимо у амфитеатар испод Лупоглава и ту треба да се навезујемо јер излазимо на експонирану стрму падину. Ја већ очајан, желим да одустанем

али ме Жељко храбри и одлучујем да ипак уђем у навезу, што се испоставило касније као добро. Договор је пао. Еда води, ја у средини и Срдић на трећем месту. Кретање без дереза ми није представљало проблем јер је стаза која је постајала све стмија била добро упрта. Испред себе видимо дугачку змијолику колону која нестаје у облаку. Планинари изгледају ситно као тачкице. Неко је рекао „змијуга лома“ а неко „као мрави“.На путу до врха била су угажена два колосека, а ми смо лагано напредовали десном траком мимоилазећи се са планинарима који се враћају са врха и који нас додатно храбре да смо близу жељеног циља. Ходамо полако и опрезно, хватамо исти ритам и поштапамо се цепинима. На последњем превоју испод врха правимо паузу за окрепљење јер нам сугеришу да је на самом врху јак ветар и да се не задржавамо дуго. Након тога заобилазимо залеђену стреху и сада смо већ јако близу. На Лупоглав излазимо међу последњим навезама око 10.40. Немамо поглед јер смо окружени густом маглом али смо срећни. Честитамо једни другима, фотографишемо се са заставама наших клубова. Због ветра се стварно не задржавамо много и крећемо ка доле. Мењамо улоге у навези на Жељкову сугестију и сада сам ја први, Срдић у средини и Еда на зачељу. Спуштамо се полако и опрезно назад и коначно долазимо до места где се развезујемо, а затим назад до кампа. Сви планинари расклапају шаторе и спремају се за спуст до Бјеле. Ја се не осећам добро и одлучујем да се такође спустим доле и преспавам у Мостару.

Ипак, Срдић и ја смо се због приватних разлога вратили то вече аутобусом за Нови Сад. Заједно са Маријаном која је остала у Чапљини да сачека остатак тима. Спустили смо се 2.000 метара надморске висине у једном дану као и остали учесници акције што је

било изузетно напорно оптерећење за колена. Тако се завршило ово наше путовање. Остатак дружине треба похвалити јер су стоички издржали другу ноћ у шаторима на Прењу која је била много хладнија од прве. Искрено се надам да ће ми грешке које су направљене током ове акције бити за наук за убудуће. Првенствено мислим на то да је за овакву акцију потребно претходно испробати сваки део опреме. На крају желим да се захвалим свима који су нам помогли да успешно изведемо ове планинарске путешествије.

Недеља 15. фебруар пополдне

Након што смо се вратили са врха до кампа Срдић и Зоза су примили тужну вест из Сремских Карловаца. У трену су се погледом договорили да одмах крену назад. Превести се из околине Мостара до Сремских Карловаца, недеља пополдне, а ми на 1600 м. Звучи немогуће. Међутим другарчине су то и наравно да су успели. Мени је лично њихово понашање у тим моментима утисак ове планинарске акције.

Непланирано и изненада остајем сам. Удаљен сам десетак минута хода од остатка наше групе. Одлучујем да је јако компликовано да пакујем сву опрему и шатор да би се преселио у суседну долину до остатка групе. Користим јако сунце да на борићу поред шатора просушим врећу и подлошку. Следи рутина топљења снега како би се попуниле залихе за остатак дана и ноћ. Задовољан сам како ми се креветић просушио и констатујем да ћу без проблема изгурати још једну ноћ.

Пакујем у ранац техничку опрему за пењање и одлазим до остатка групе. Предходни договор је био да пополдне попнемо нешто у близини њиховог кампа. Камп се налази у долини која је на североистоку отворена ка Лупоглаву. На истоку долину ивичи стеновити гребен висине око 60 м достојан наше пажње. Неуморни Жекс и ја смо се упутили на гребен са идејом да када наиђемо на погодно и довољно атрактивно место изрвшимо абзајл (спуштање помоћу ужета). Требало нам је двадесетак минута да се докопамо врха гребена. Уз пут смо имали мали технички детаљ када смо пришли самој стени. Ту сам добио прву лекцију од Жекса. Стена неприметно топи снег и лед и уобичајено је да се уз саму стену формирају прикривене рупе које су дубоке и неколико метара. Како сам кренуо на стену одмах ми је пропала нога у рупу кроз коју сам могао лепо да сагледам овај феномен. Када смо се попели на гребен више нисмо могли најбоље да видимо шта је испод нас. Гребен је на доле већим делом стеновита вертикала. Пре него што смо кренули из кампа смо само приближно одредили где би се могли спустити. Сада све изгледа другачије. Дакле потребан је опрез и помоћ пријатеља. Ту ступа на сцену Звонко који је од доле пришао од испод стене. Звонко нас наводи и контролише да ли уже досеже до безбедног места где би се могло направити сидриште. Проблем је наступио јер смо имали два кратка ужета од по 20-30 м која су намењена за кретање у навези. Урадили смо први абзајл и спустили се до једног осушеног бора. Мало смо га тестирали и делује погодно за сидриште. Међутим немамо довољну дужину ужета за спуст до краја. Жељко ништа не говори, само петља са ужадима. Ја видим бар два решења. Као најбоље ми се чини да на ужету траверзирамо у страну и благо на доле ка једној полици преко које би онда дошли до два велика зелена бора. Ови борови су довољо ниже од наше тренутне

позиције. Одатле је даљи абзајл могућ и веома атрактиван. Свечано предлажем Жељку ово решење. Он не оговара само петља са ужадима. Не одустајем лако од своје замисли па поново питам шта он мисли. На крају ми саопштава да је најбоље да наставимо директно на доле са бора на којем се налазимо тако што ћемо наставити два ужета. Имамо два ужета различите дебљине и дужине. Жељко је даље све рутински одрадио и спремио за абзајл. Ја ипак не могу да не упитам шта је фалило мом предлогу. У том моменту се са места које сам ја предложио за абзајл одрања камен величине старог ЕИ Ниш телевизора и пада доле скроз до места где се налази Звонко. Ето ми одговора. Следи абзајл по залеђеној стени и зачас смо доле на равном. Звонко нас мало грди, али види се да је задовољан. Ипак смо захваљујући Жексу све одрадили како треба. Циљ целе акције и јесте био да провежбамо планинарске и алпинистичке рутине у зимским условима.

Мислим да дилема да ли смо се оглушили о правила понашања током акције не постоји. У моменту када смо у договору са организатором акције остали сами на планини више нисмо били учесници акције. Самим тим могли смо да радимо по својој вољи и процени. Шта треба да ради алпинистички приправник у тој ситуацији? Жао ми је што нисмо стигли да попнемо неки од кулоара који се налазе на истом гребену али ближе Лупоглаву. То би било далеко атрактивније и од самог успона на врх Лупоглав јер би захтевало алпинистички начин успона.

Даље смо се мало дружили у њиховом кампу па смо прешли у мој самачки камп. Логорска ватра, звездано небо, одлазе последње капи максузије.

Око пола осам остајем сасвим сам у мрклом мраку. Акција поново "добија на смислу". Треба обавити послиће око шатора и преспавати ноћ сам у шатору на 1600 м. Доста хладније него предходне ноћи. Нова врећа са конфортом до -18°Ц не пружа удобност већ сам морао да се огрнем и поларом.

Понедељак 16. фебруар

Ујутру све влажно у шатору. Невероватно је колика се количина конденза створи током ноћи. Даље следи паковање опреме и шатора, доручак на дебелом минусу и у том пристижу другари па крећемо на доле. Дан је био као из бајке. Пуцају погледи на кањон Неретве, Бјеле и околне завејане врхове. Спуст од 1500 м је напоран али имали смо и теже. Силазимо до речице Мостарска Бјела. Кристал у течном облику. Пуним флашу и после пар дана топљеног снега уживам у прекрасној води. Ту смо затекли планинара који тек креће на исти поход као ми али сам самцит. Носи турно скије и опрему за камповање. Какав лик. Наводно је другар од погинулих планинара и један од двојице који су 1971. године први поновили зимски успон на Лупоглав. Значи има и добре године. Босна и Херцеговина не престаје да ме изненађује како природом тако и људима.

Повратак до Новог Сада је даље био рутина: ћевапи, пиво, спавањац, препричавање доживљаја са ове и ранијих тура.

Припремио:
ДР. БОРИСЛАВ СТЕВАНОВИЋ

ВЕСТИ ИЗ ОРИЈЕНТИРИНГА

1. коло зимске лиге

Дванаести пут за редом чланови АОК „Нови Сад“ из Новога Сада, организацајом Новогодишње трке 11. 01. 2015 која се бодовала као 1. коло зимске лиге, отварају сезону оријентиринг такмичења код нас. У почетку су, за ово такмичење били коришћени терени око Универзитета и Штранда, да би се по изради врхунске спортске топографске карте Варадинске тврђаве у размери 1:4000/2м, „лавиринти“ твђаве претварали у увек нови изазов сваком такмичару. За то се и овога пута потрудио, наш врхунски постављач стаза Иван Буквић, па било коју од три понуђене стазе (А-3,1км, Б-2,5км, Ц-2км) да сте изабрали, следило би право оријентационо уживање. Томе је допринео и леп јануарски дан али је права штета што се окупило свега 50 оријентираца првенствено из Београда, Смедеревске Паланке и Параћина. Најмање је било новосађана а ову сјајну прилику да провере своје знање из технике оријентиринга није искористи нико од друштава које узимају учешће у ПОТ ПССВ.

2. коло зимске лиге

у оријентирингу одржало се 1.фебруара у Смедеревској Паланци на локалитету градског парка Киселјак. Такмичило се у ултраспринту са лавиринтом у три такмичарске категорије. 60 окупљених такмичара уживало је у постављеним такмичарским стазама али не и у јакој киши која их је пратила цело време такмичења.

3. коло зимске лиге

у оријентирингу одржано је у недељу 8. фебруара на теренима Аде Циганлије у Београду. Трка је била хуманитарног карактера и сав прилог од стартнине упућен је за помоћ дванаестогодишњој Анђели Станишић из Земуна која болује од ретке болести хипотоније мишића. Такмичарски центар се налазио у просторијама веслачког клуба „Партизан“ код источног шпица Аде испод пилона моста. Организатор „Мецик мап“ из Београда поставио је пет (три званичне и две рекреативне) такмичарских стаза различите дужине и степена техничке захтевности. Временске прилике су биле помало несвакидашње јер у овоме делу Београда није било уопште снежне подлоге а ситан снег са ударима ветра почео је да пада око 11 часова и правио је сметње само оним такмичарима који су морали носити наочаре. Преко 80 оријентираца, првенствено из Београдских клубова, је имало одличну прилику да провери своју кондициону и донекле техничку спрему због начина трасирања стаза, пред наступајућу такмичарску сезону, која почиње 15 марта спринт трком за Куп Ртња у Новобеоградском блоку 45.

Првенство Медитерана 2015

У Израелу је од 19 до 21 фебруара 2015. одржано Превенство Медитерана у оријентрингу. Двочлана екипа Србије је постигла одличне резултате. Први дан у спринту, сениорка Марија Ћосић је била трећа а јуниор Никола Билић пети. Други дан, на дугим пругама, обоје су заузели треће место. Трећег дана такмичења на дугим дистанцама донео је прво злато нашој земљи јуниор Никол Билић док је сениорка Ћосић освојила пету позицију. Ово је до сада најуспешније Првенство Медитерана за нашу земљу. (слика десно: Марија Ћосић и Никола Билић)

Борока куп 28. 02 - 01. 03

Одлазак у суседну Мађарску на Борока куп (Клека куп) је свакако нешто што је традиција сваког фебруара. Не само због добре међусуседке сарадње,коју годинама одржавамао са колегама из Јужне Мађарске или увек занимљивим теренима пошумљене пешчаре, већ надасве, због чињенице да вас једно спартански организовано такмичење сваким својим новим издањем пријатно одушеви и надахне. Борока куп је такође и пример како ћете за своја скромна уложена средства заиста добити добар

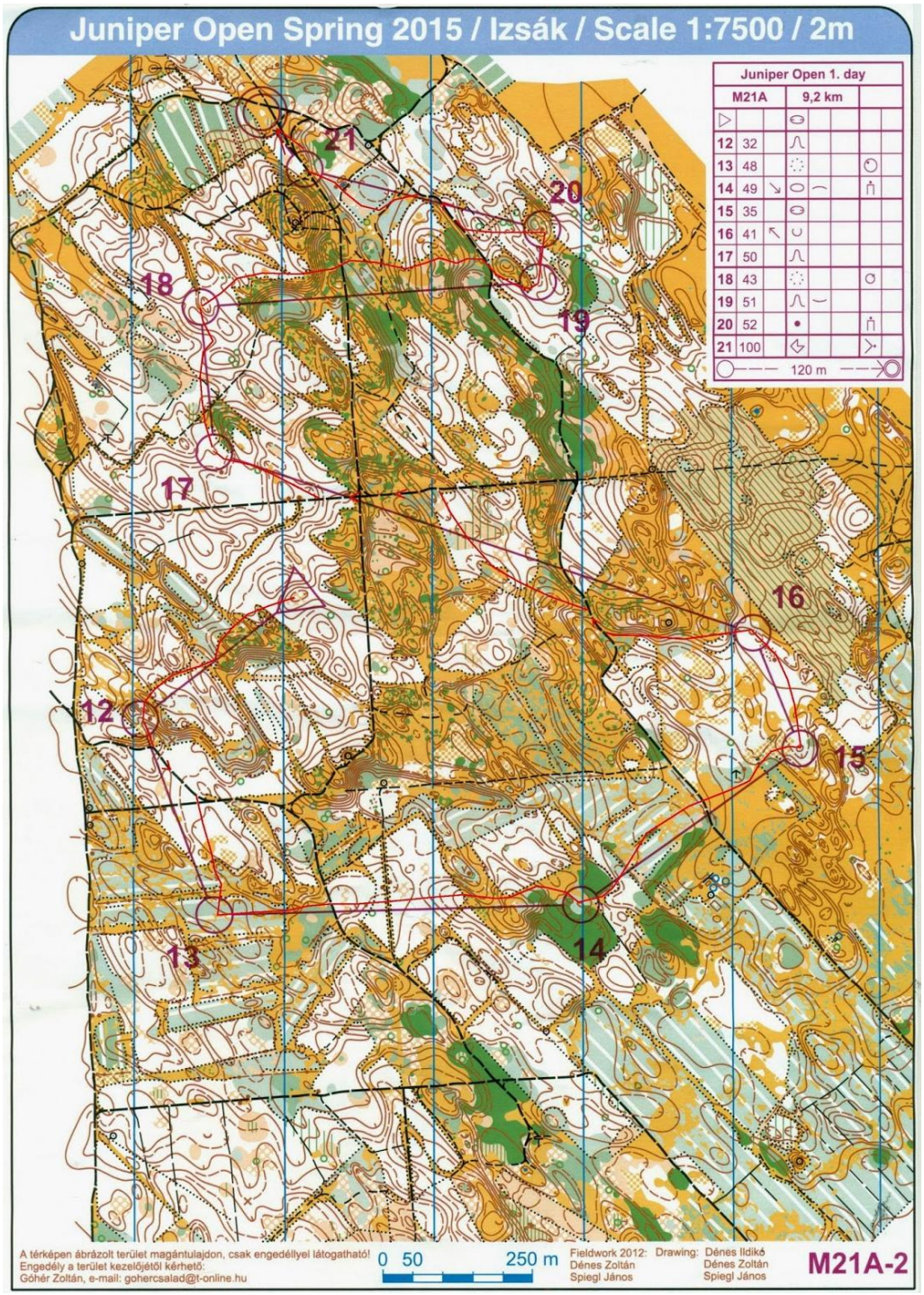

оријентиринг,што свакако на неким домаћим такмичењима, чак и скупљим није случај. Учествовало је 14 такмичара из шест српских клубов, нажалост без иједног војвођанског који су првих година одржавања Борока купа, били присутни у великом броју и којима је то била најзначајнија провера пред такмичарску сезону.

Екипно оријентиринг такмичење 14. 03. СТРАЖИЛОВО

ПСС и ПСД „Стражилово“ организовало је тзв. планинарско оријентационо такмичење за 1. коло Лиге ПОТ ПСС у суботу 14. 03 2014. године у 11 часова са стартом и циљем на Планинарском дому на Стражилову. Постављач стазе је био доајен српског оријентиринга Дуњак Јосип. Такмичило се у категоријама - пионири-ке (до 15 година), - омладинци--ке (до 20 година), сениори-ке, ветерани-ке (преко 45 година). Такмичење је било екипно (три члана). Само су сениори имали раздвајања. Цела стаза је рачунати као брзинска етапа. Карта 1:25000/10м. Дужине стаза: Пионири-ке3500м /6КТ; Јуниори –ке 5800м/7КТ; Сениори 9000-10200 /10КТ; Сениорке 7200/9кт; Ветерани 6700/8КТ; Ветеранке 5600/8КТ Окупило се 20 екипа из Београда, Новога Сада, Смедерева, Ивањице, Ваљево и Сремских Карловаца.Права је штета што овако добро трасирану стазу нису прешли такмичарске екипе из Кикинде, Сенте, Вршца и Суботице који једини негују екипни оријентиринг у Војводини.

1.коло Лиге у оријентирингу Србије

15. марта на теренима Новобеоградског блока 45 одржао се Куп Ртња у спринт оријентирингу које се бодовало као прво коло Лиге Србије. Импонзантан број учесника за једно такмичење у Србији са преко 230 оријентираца у 16 такмичарских категорија говори о добром развоју овога спорта код нас. И постигнути резултати у најјачим такмичарским категоријам су на европском нивоу. Код сениора стазу од 3,4км ваздушне линије победник Билић Никола из Победе претрчао је за 16:50, другопласирани Поповић Дејан за 17:28 а трећи Билић Милош за 17:53. Код сениорки тријумфовала је Драгана Докмановић (Меџик Мап) на стази од 2,7км са 18:56 над другопласираном Ћосић Маријом (Јасеница) која је имала време 19:22. Мало изненађење је треће место за Радуловић Лидију из београдског Полицајца са пређеном стазом од 22:00. Малобројна војвођанска група оријентираца није постигла значајније резултате. Горан Жигић (М35) био је четврти. Код пионирки сестре Жагар Милица и Ана Марија су се пласирале на 8 односно 10 место. Без бодова , због дисквалификације, су остали Вујадин Жагар (М40) и Анкица Малиновић (Ж50).

Текст и Фото
МИРОСЛАВ ЛАЛИЋ

20. ОСМОМАРТОВСКИ СУСРЕТИ ПЛАНИНАРА

Неколико дана пред акцију, метеоролози су прогласили ванредно стање у Србији, тзв. црвени метеоаларм. Ти дани пред акцију су били кишовити, а стање у шуми је било катастрофално.
Дан пред акцију, киша је исто падала. У мени је била туга, све мисли што су ми тада долазиле у главу су биле негативне. Мислио сам колико ће учесника доћи и да ли ће све бити добро, као и прошле године.
Дана, 7. 3. 2015. у 5:00х, после краћег кишовитог периода, Сунце се родило! У мени се одмах појавила нада, да ће акција протећи добро, али опет ми је био у глави број учесника.
Око 7 сати, почели су учесници да се окупљају. Сви који би дошли, били би послужени кифлом и чајем, прављен по традиционалној планинарској рецептури.
Учесника је било све више и више, и тада сам се орасположио. Учесници који су долазили у великом броју, доказали су да за прелазак жељене стазе није битно време.

У 9 сати је акција отворена, уз културно - уметнички програм. Након отварања акције, учесници су пошли на претходно одабрану стазу, које су водили водичи, из нашег планинарског друштва.
Пошто смо испратили учеснике на жељене стазе, упутили смо се ка нашем планинарском дому Змајевац, где је и циљ за обе стазе. Док смо ишли ка дому, видели смо да је шума под снегом. Што смо се више приближавали врху, тј. дому, све више је снега било. Свако ко дође на циљ, био би послужен правим планинарским пасуљем, који су кувале наше драге даме из друштва, по цени од 200 динара. Због поста, у послужењу је био и постан пасуљ.
Почели су долазити учесници са мале стазе, који су говорили да је стаза била супер. Нарочито им се допало то што су пролазили кроз скоро направљено Етно насеље. Поред стазе, убрзо су кренуле похвале за наше драге куварице. У међувремену у организацији се пишу признања за друштва. Уз сваку захвалницу за друштва, припремили смо и дипломе за све учеснике. Поред тога, спремне су награде за најмасовније друштво, за најмлађег и најстаријег учесника акције.
Након извесног времена, стижу и учесници са дуже стазе, који такође хвале стазу, а потом и пасуљ. Сви учесници су се обрадовали, када су видели да у шуми нема пуно блата, већ доста снега.
Након кратког одмора и учесника са дуже стазе, кренуло је званично проглашавање, додела признања, медаља и прелазног пехара.

Након проглашавања, акција се затвара, уз сплетове кола. Након извесног времена, планинари су се почели разилазити, са осмехом на лицу, што је мени најважније.
С обзиром на објављен црвени метеоаларм, надао сам се да ће број учесника, у односу на прошлу годину, бити мањи, али касније је све кренуло ка бољем, и на крају је све испало супер.
У име друштва, поручујем свима: „Очекујемо Вас и наредне године, у још већем броју, јер у нашем срцу има места за све ВАС! “

Текст и Фото
ВЛАДИМИР БАНИЋ

ПРВО КОЛО ВОЈВОЂАНСКЕ ТРЕКИНГ ЛИГЕ

За нас из Инђије, јутарњи воз у 6 сати је као створен за одлазак на Прво коло војвођанске трекинг лиге. Празни купеи су идеални за надокнађивање изгубљеног сна а који минут вишка до почетка акције, омогућава нам доручак у једној од успутних пекара поред којих пролазимо на нашем путу до спортске хале у Шиду.

На старту је све спремно за почетак овогодишње сезоне војвођанске трекинг лиге. Чај и кифле се увелико деле, тесто за крофне се диже иза шанка а ходник спортске хале се полако пуни такмичарима који својим одзивом доказују свим критичарима да термин одржавања првог кола, српска нова година, радни дан, није погрешан.

Док се спортске колеге скупљају у групицама и препричавају догађаје између два кола, једна чупава глава јури са једног на други крај ходника, стара се да све буде у реду и у пролазу, брзо али срдачно, поздравља се са сваким кога у тој збрци препозна. За раменом му је торбица са камером, реквизит по којем га препознаје већина планинара али за који овога пута нема пуно времена. Другу годину за редом овај човек, упркос свим организационим проблемима и законима логике, успева не само да организује него и да да домаћи задатак свим будућим домаћинима овог све популарнијег такмичења.

Војвођанска лига сама по себи привлачи одређени број учесника који се ретко срећу на другим, класичним планинарским акцијама али, у Шид се долази и из још једног, ништа мање важног разлога - Делета. Човек који је прошле године потрошио своју јубиларну награду а ове године искористио дозвољени минус, заслужује у најмању руку дубоко поштовање, односно, звање непоправљивог ентузијасте, зависи из ког угла се гледа. Као осредњи такмичар, можда конкурентан са класичним планинарима али далеко иза униформисаних трекинг лигаша у хеланкама, ја у Шид нисам дошао по златну медаљу већ најпре да испоштујем човека чији је труд заразан и чија искреност и пожртвованост у остваривању задатог циља, обавезује сваког планинара, без обзира на то да ли га лига занима или не, да дође на ову акцију и својим присуством одају признање за сав уложени труд.

Пошто јануар месец и ове године по температурама више личи на април, дукс ће бити сасвим довољан за прелазак стазе а остатак ствари се пакује испод шанка, тако да по поратку кући у шавовима од ранца понесем успомену из Шида у виду мириса крофни које полако почињу да цврче на врелој масти. На степеништу испред хале је старт, а већ на улицама града се уочава разлика између такмичара. Они у хеланкама и патикама јуре ка првој контролној тачки, а ови други обични планинари са ципелама на ногама и ранчевима на леђима тапкају својим телескопским штаповима по шидском асфалту потпуно растерећени од размишљања о пласману. А ја негде између та два света, превише брз за планинаре, а превише спор за атлетичаре. Користим оне који су ми у

близини да направим коју фотографију са терена и учим се на прошлогодишњим грешкама које су биле толико фаталне по мене да су биле сасвим довољан разлог да не долазим у Шид. Али Деле је чудо због њега се вреди још једном обрукати, испромашивати стазу, не прећи је и на крају се кући вратити са бизарним здравственим проблемима који ће вас мучити наредних недељу дана.

Ту пишемо још један плус за организатора. Прошле године сам у оскудној маркацији оправдао свој неуспех, али овог пута тај адут нисам могао употребити. Миксујући бољу маркацију са прошлогодишњим искуствима, уштедео сам доста времена, физичке снаге и живаца јер је све ишло како треба. Чак сам у неколико наврата одиграо доста важну улогу за укупни пласман неколицине такмичара тако што сам им на спорним деоницама истим оним које су и мени у претходном издању трекинг лиге у Шиду правиле проблеме, помогао да не скрену са правог пута.

Елита је далеко испред мене, а то што се и даље налазим у друштву тркача то није због моје физичке спреме већ због њиховог премијерног наступа у Шиду. Низбрдица и широка стаза повуку тркача, грана или дрво у најважнијем тренутку заклоне маркацију и одмах стиже казна у виду пар километара вишка. Зато се са неким трекерима обилазим и по неколико пута, све док физичка снага не победи све недоумице на терену и тако моје тајно оружје учини безвредним. На циљу се једна такмичарка чуди шта ми би одједном кад сам добро трћао, а тек сад завршавам. Ваљда је мислила да сам врсни тркач, заборављајући притом на спорна скретања која су ми омогућула да њену екипу не кратко престижем у пар наврата.

На циљу су крофне, чај и сендвичи, ништа се не плаћа. Није то неки луксуз, али је много више од онога на чега су трекери до сада навикли. У ходнку спортске хале у Шиду поново се стварају групице саговорника, прекраћују време до проглашења победника док грицкају још топле крофне и пијуцкају чај. Око њих трчкара деле, труди се да свима буде на услузи, а истовремено и да забележи овај догађај својом камером. У овом другом није у потпуности успео, баш као што ни договорени извештај за потребе билтена Путник није написао. Штета, у њему би се могао препознати сав труд појединца који у једној незаинтересованој средини, са малим бројем људи на располагању направи догађај од којег многи други организатори сличних манифестација свашта могу да науче.

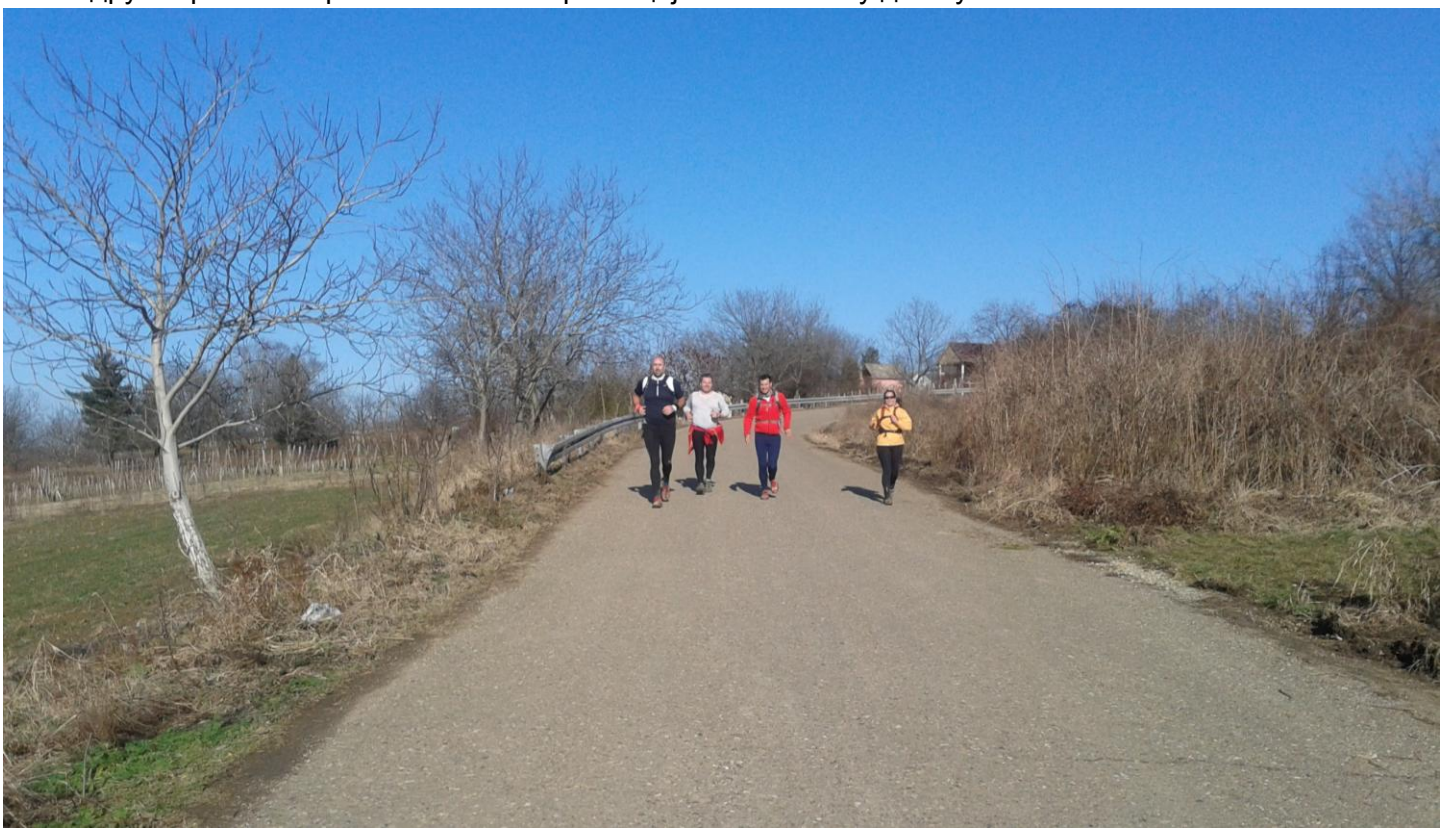

Тако сам уместо Делета ја преузео на себе обавезу писања извештаја са првог кола војвођанске трекинг лиге, не због тога да бих вам се „похвалио“ двадесет и неким местом и не због тога да бих вам се изјадао што нас обичне смртнике, обичне планинаре упорно гурају у исти кош са озбиљним тркачима у старту нам разбијајући илузију да ћемо се окитити неком медаљом, већ због тога да бих похвалио организатора за све што је учинио да овогодишње издање лиге почне спектакуларно. Знам да је прошле године потрошио своју јубиларну награду знам да је ове године настрадао његов дозвољени минус и не знам да ли ће за исте идеале следеће године опљачкати банку, али му честитам на доброј организацији и захваљујем му се на труду којим ме је купио и за наредне спортске мегдане у Шиду.

Текст и Фото:
СТАНИСЛАВ АЛТКОРН

НИСМО САМИ

Сноуборд у Војводини, а где мислите да га возите. Ово су речи са којима се већ годинама срећемо. Цела прича је кренула 2003. сасвим случајно у жељи да се попуни зимски период када се паузира са вожњом планинског бицикла, а касније и чињеницом да је било потребно угруписавање за добијање бољих услова (тренинг, боље цене опреме, путовања, добијање простора за вожњу...). Од 2010. званично делујемо као удружење за омасовљавање сноуборда уз активно залагање за еколошке циљеве, па се ређају пројекти и успеси вођени чињеницом да нисмо спортски клуб, да се не такмичимо, већ покушавамо да упознамо што више људи са сноубоардингом и утичемо на стварање бољих услова за све нас.

Средином фебруара 2012. смо отворили први сноубоард парк у Војводини, на Бранковцу (Фрушка гора), током исте зимске сезоне смо снимали филм „У потрази за снегом“ који се бави сноубордингом и како на све нас утичу климатске промене. Филм смо премијерно приказали у августу исте године, а након тога и на више од 20 домаћих и страних филмских, музичких и спортских манифестација на којима је освојио и позитивне критике и награде.

За почетак нове зимске сезоне у децембру смо организовали Светски дан сноуборд-а на платоу Спенса, који је поред многих подржао и Градски секретаријат за спорт и омладину Града Новог Сада и на ком смо на један дан донели дух планине и сноубординга у равницу.

2013. смо били још активнији, од снимања материјала за нови филм, до вожње сноуборда по пешчаним динама, па све до Светског дана сноуборда под називм „Under the Bridge“ на Штранду, на ком смо своје активности представили великом броју посетилаца од којих смо добили подршку за даљи рад, а неки су се и укључили у удружење.

Током 2014. смо прокрчили нову стазу на Бранковцу у координацији са Покрајинским секретаријатом за екологију, Заводом за заштиту

природе и Шумском заједницом Беочин, да би током сезоне 2014/15 имали још боље услове за вожњу. Исте сезоне смо смо због мало снега на Фрушкој гори, као удружење обишли Копаоник, Стару Планину, Брезовицу и Дурмитор на којима су између осталоги нови чланови научили да возе.

Удружење за следећу сезону наставља у појачаном саставу преко планираних еколошких акција, промотивних активности и обиласка нових ски центара.

Фејсбук профил: SNB Life
Сајт: **www.snb-life.org**

Текст:
МИЛИВОЈ ЕРДЕЉАН
Фото:
ЖЕЉКО ДУЛИЋ

ГОДИШЊА СКУПШТИНА ПЛАНИНАРСКОГ САВЕЗА ВОЈВОДИНЕ

СКРАЋЕНИ ИЗВЕШТАЈ

Констатовано је да од 24 друштава која су платили чланарину савезу своје представнике има 19 друштава

Председник организационог одбора Планинарског маратона на Фрушкој гори Миливој Настасић објаснио је главни разлог увођења котезације на маратону, њему је 75 година, а нико неће да се прихвати да буде председник организационог одбора маратона, а од средстава прикупљених од котезације платио би се један човек који би био преко целе године запослен и водио бригу о организацији маратона.

Извештај о раду савеза за 2014. годину једногласно је усвојен.

Финансијски извештај савеза за 2014. годину једногласно је усвојен.

Председник Надзорног одбора Марија Бирвалски извештава да увидом у финансијско пословање за 2014. годину није утврђена никаква финансијска неправилност у пословању Савеза. Без примедби једногласно је усвојен.

Веће части није заседало, јер није било пријава.

Предложено је да се план рада допуни са успоном на Мон Блан. Без примедби једногласно су усвојени финансијски и план рада уз предложено допуну.

За допринос развоја планинарства и остварене резултате додељена су признања:

Похвалнице:

Најмлађа планинарка на врху Вихрен: Анђела Ненадовић,

Успон на Мон Блан: Данило Кнежевић, Бранислава Катић, Цалберт Каролу, Милана Буинац,

Успон на Џебел Тубкал: Маријана Докић, Иван Грегус, Небојша Забрдац,

Учешће у трци дивова у Италији: Никола Кујунџић

Захвалнице:

Маркирање фрушкогорске трансверзале: Јовица Јовелић, Иван Грегус, Горан Ђуричић, Јелена Надлачки, Небојша Живић, Александар Берић, Лидија Лонцо, Марко Трис, Маријана Докић, Жељко Дулић, Марко Суботин, Исидор Мац, Бела Миковић, Дејан Вукманов, Миленко Станковић, Милица Цвијетић, Данијела Тешендић, Јасна Радић, Вероника Лончаревић, Славимир Аврамов, Биљана Блажин, Енре Сич

Оргнизација 90 година планинарства: Ротографика, Биромаркет, Слободан Мијатовић, Стела Шаровић, СО Суботица, Владимир Банић, Сања Васић, Милан Љубић, Музичка школа Суботица, Нора Богнар, Кристијан Марковић

За промоцију трекинг лиге: Страхиња Вукманов
Дипломе:
За успон на Алпамајо: Жељко Дулић, Исо Планић
За успон на Ухуру Пик: Маријана Докић
За успон на Дамаванд: Бранимир Шешеља, Петра Шешеља, Гордана Хорват, Реза Карими, Шахрдад Шарабјани
За успон на Арарат: Стеван Видаковић
Признање за успон на Пик Лењина : Никола Кујуџић,
Златна значка: Љубомир Попов, Димитрије Јанковић, Раде Радичевић, Стеван Радујковић, Бранко Срнић, Вељко Остојић, Милан Бунчић, Борислав Стевановић, Душан Томић, Тома Шнајдер, Петар Панић
Плакета: Милан Бребернна
Признање најактивнијим друштвима: 1. ЖПК Спартак Суботица, 2. ПСК Железничар Вршац, 3. ПСД Вршачка Кула Вршац
Најактивнији планинари:
Јуниорке: 1. Петра Шешеља, 2. Андреа Герга, 3. Ева Кокај и Александра Мркшић
Јуниори: 1. Марко Надлачки, 2. Момчило Соларевић, 3. Милутин Соларевић
Сениорке: 1. Маријана Докић, 2. Марија Русовац, 3. Љубица Стошић
Сениори: 1. Карољ Цалберт, 2. Јован Јерић, 3. Жељко Дулић
Ветеранке: 1. Рада Шмит, 2. Јелена Лукачев, 3. Марија Пењиврат
Ветерани: 1. Славко Шмит, 2. Ђорђе Гуга, 3. Раде Радичевић
Алпинисти: 1. Обрад Кузељевић, 2. Жељко Дулић, 3. Јована Милићевић
Спортски пењачи: 1. Олег Петракановић, 2. Нора Богнар, Небојша Обрадовић
Планинарска оријентација: 1. ПД Кинђа Кикинда, ПОК Компас Вршац, ЖПК Спартак Суботица
Војвођанска трекинг лига: 1. ПСД Железничар Нови Сад, ПСД ВРшачка Кула Вршац, КП Зрењанин
Најбоља презентација друштва: Данијел Риц и Зорица Стакић
За најбољи друштвени рад у свом друштву: Оливера Макитан
Најписац у билтену Путник: Јасмина Текић
За медијско праћење Иван Бабић
На основу резултата постигнутих у 2014. три првопласирана клуба/друштва добили су бициклистучке ергометре.

Председник савеза информише да је 5. Марта 2015. у Врбасу основан нови планинарски клуб „Гора“.
Предузеће „О Зоне ад“, Београд, Дом на Осовљу продао је физичком лицу Андрају Палади који је у обавези да Савез обештети.
ПСД Стражилово, Ср. Карловци 12. марта.2015. мејлом је послало свим чланицама Савеза „Отворено писмо ПССВ“. Председник савеза га није читао већ је замолио чланице савеза да коментаришу допис. Скупштина се једногласно изјаснила да се писмо не чита и не коментарише јер нико испред друштва није присутан на Скупштини. Горан Зубић је предложио да се после завршетка Планинарског маратона одржи заједнички састанак са планинарским друштвима из Новог Сада и друштвима која гравитирају Фрушкој гори, па да се међу осталим темама и о томе расправља.
ПД Нафташ, Нови Сад је мејлом послао два дописа свим чланицама Савеза, 2. Марта .2015. „Писмо за Изборну Скупштину Планинарског савеза Војводине и 12. марта 2015. „Писмо ПСВ – спорна питања“. Скупштина се једногласно изјасниja да се допис не чита нити коментарише јер представник друштва није присутан на седници Скупштине.
ПСД Вршачка кула, Вршац је прихватила предлог да организују Бал планинара, који би требао бити организован уместо јесење Скупштине Савеза.